

Europos
Komisija

[2016 M. PAVASARIS ▶ NR. 56]

panorama

inforegio

▶ Bendros pastangos apsaugoti lėšas

ES investicijų didinimas

- ▶ Gyvenimo kokybė Europos miestuose
- ▶ Keitimosi žiniomis valdymo priemonė
- ▶ Kliūčių pasienio regionuose įveikimas

*Regioninės
ir miestų
politikos*

▶ **REDAKCIJOS SKILTIS** 3

Corina Crețu, už regioninę politiką atsakinga Europos Komisijos narė

▶ **KLIŪČIŲ PASIENIO REGIONUOSE ĮVEIKIMAS** 4

▶ **TURINO MIESTO ERDVIŲ GRAŽINIMAS** 6

▶ **EUROPOS STRUKTŪRINIAI IR INVESTICIJŲ FONDAI IR EUROPOS STRATEGINIŲ INVESTICIJŲ FONDAS** 8

▶ **ES STRATEGIJA DĖL ALPIŲ REGIONO SIEKIA AUKŠTUMŲ** 11

▶ **DARBO GRUPĖ SKATINA GERESNĮ ES FINANSAVIMO PANAUDOJIMĄ** 14

▶ **AR GAVOTE REIKIAMOS PRAKTINĖS PATIRTIES?** 16

▶ **SAŽINGUMO PAKTAI SUSTIPRINA KOVĄ SU SUKČIAVIMU IR KORUPCIJA** 18

▶ **SAVO ŽODŽIAIS** 20

▶ **TYRIMO REZULTATAI RODO TEIGIAMĄ POŽIŪRĮ Į GYVENIMĄ EUROPOS MIESTUOSE** 24

▶ **EUROPOS SANGLAUDOS POLITIKA ISPANIJOJE** 32

▶ **SOCIALINĖS PAŽANGOS SUVOKIMAS** 34

▶ **PROJEKTAS „PASALIO MIESTAI“** 36

▶ **GELEŽINKELIO PASLAUGŲ KELEIVIAM PRIEINAMUMAS** 38

▶ **PASIVAIKŠČIOJIMAS PARKE** 40

▶ **NAUJIENOS [NAUJIENOS GLAUSTAI]** 42

▶ **SU GIMTADIENIU, IQ-NET!** 44

▶ **PROJEKTŲ PAVYZDŽIAI IŠ ISPANIJOS, JUNGTINĖS KARALYSTĖS, GRAIKIJOS, LATVIJOS-LIETUVOS IR SLOVĖNIJOS-KROATIJOS** 47

▶ **DARBOTVARKĖ** 52

Nuotraukos (puslapiai):
Viršelis: Urban Barriera
Puslapiai 2, 6, 7: © Urban Barriera
Puslapiai 2, 22: © SEUPB
Puslapiai 2, 48: © SSC
Puslapiai 2, 51: © MatrixPack
Puslapiai 3, 4, 15, 17, 18, 36, 42: © Europos Komisija
Puslapiai 13, 35, 39, 41: © EuroGraphics Association for the administrative boundaries
Puslapis 21: HyWay project/© Pierre Jayet
Puslapis 23: iStock © Kerstin Waurick
Puslapiai 44, 45: © IQ-Net
Puslapis 47: © M. Sanchez
Puslapis 49: © Jelgava City Council
Puslapis 50: iStock © Steve Debenport

Šis žurnalas spausdinamas anglų, prancūzų, vokiečių, bulgarų, graikų, ispanų, italų, lenkų ir rumunų kalbomis naudojant perdirtą popierių. Internete jį galima skaityti 22 kalbomis adresu

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/information/publications/panorama-magazine/

Šio numerio turinys buvo baigtas rengti 2016 m. kovo mėn.

TEISINIS PRANEŠIMAS

Nei Europos Komisija, nei joks kitas jos vardu veikiantis asmuo negali būti laikomas atsakingu nei už šio leidinio informacijos panaudojimą, nei už klaidas, kurių galėjo likti nepaisant kruopštaus ruošimo ir tikrinimo. Šis leidinys nebūtinai atspindi Europos Komisijos požiūrį ar nuomonę.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2016

ISSN 1725-8227

© Europos Sąjunga, 2016

Leidžiama atgaminti, jei nurodomas šaltinis.

(*) Siems atvaizdams taikomos teisės leidžia juos naudoti tik žurnale „Panorama“ (55-ajame numeryje) ir jokiais kitais atvejais; atvaizdą galima atkurti žurnalo „Panorama“ 56-ojo numerio ir jo leidimų skirtingomis kalbomis atveju – jo negalima atkurti jokiais kitais tikslais.

Naudoti ir atgaminti medžiagą, kurios autorių teisės priklauso trečiajam šaliai, galima tik turint autorių teisių turėtojo leidimą.

Printed in Belgium

▶ REDAKCIJOS SKILTIS

Corina Crețu

Už regioninę politiką atsakinga Komisijos narė

Migracijai išliekant pagrindine tema Europoje ir už jos ribų, o Europos lyderiams ieškant skubaus pabėgėlių krizės sprendimo, Europos Komisija teikia daugiau skubaus finansavimo. Valstybės narės palankiai įvertino pasiūlytą Skubios pagalbos priemonę kaip greitesnį paramos teikimo būdą šalims, kurios susiduria su šia dilema.

Sanglaudos politika taip pat atlieka svarbų vaidmenį sprendžiant migracijos klausimus, nes teikia svarbų finansavimą veiksmingai integracijos politikai švietimo, užimtumo, būsto ir nediskriminavimo srityse. Praėjusių metų rugsėjo mėn. valstybės narės buvo raginamos peržiūrėti savo struktūrinių fondų programas ir, jei įmanoma, jas pakeisti, kad būtų remiamos su migracija susijusios priemonės. Pavyzdžiui, Italija, sprendama tam tikrus skubius klausimus (pirmasis apgyvendinimas, gelbėjimas, patruliuojantys laivai), perprogramavo 220 mln. EUR sumą pagal 2007–2013 m. programas.

Protingas lėšų leidimas

Europos Komisija teikia įvairių rūšių paramą valstybėms narėms, kad jos kuo geriau pasinaudotų sanglaudos politikos finansavimu ir spręstų įgyvendinimo problemas.

Šiame numeryje rasite daugiau informacijos apie ekspertų mainų sistemą TAIEX-REGIO PEER-2-PEER (kuri suteikia galimybę administracijoms keistis žiniomis ir gerąja patirtimi visuose ES regionuose), sąžiningumo paktus (kuriais siekiama didinti skaidrumą, atskaitomybę ir gerą valdymą vykdant viešuosius pirkimus) ir Geresnio įgyvendinimo darbo grupę (kuri teikia pritaikytą paramą aštuonioms valstybėms narėms, patiriančioms tam tikrų sunkumų dėl sanglaudos politikos fondų įgyvendinimo).

Taip pat neseniai pradėta vykdyti speciali iniciatyva, skirta labai lėtai augantiems regionams. Komisija dirba su nacionalinėmis ir regionų institucijomis teikdama analizę, žinias ir patarimus, kad nustatytų trukdžius šiuose regionuose. Rumunija ir Lenkija yra pirmosios šalys, kuriose bus panaudota ši iniciatyva.

Pirmosios išvados ir rekomendacijos, kurias pateikė aukšto lygio darbo grupė dėl stebėsenos supaprastinimo ESI fondų naudos gavėjams, neseniai buvo paskelbtos internetinėje platformoje (<https://ec.europa.eu/futurium/en/simplify-esif>).

Galimybių išnaudojimas

Ekonomikos krizė prisidėjo prie investicijų į infrastruktūrą, inovacijas ir MVĮ sumažinimo visoje ES. Europos struktūriniai ir investicijų fondai ir Europos strateginių investicijų fondas yra koordinuotų pastangų kovoti su investicijų trūkumu ir stiprinti konkurencingumą dalis. ESI fondai finansuoja projektus per subsidijas ir finansines priemones, o ESIF teikia rizikos finansavimo priemones per Europos investicijų banką. Kviečiu perskaityti straipsnį, kuriame pateikiama galimų ESIF ir ESI fondų derinių apžvalga.

► KLIŪČIŲ PASIENIO REGIONUOSE ĮVEIKIMAS

623 RESPONDENTAI DALYVAVO REGIONINĖS IR MIESTŲ POLITIKOS GENERALINIO DIREKTORATO SURENGTOSE VIEŠOSE KONSULTACIJOSE INTERNETU

Piliečiai, įmonės ir valdžios institucijos buvo tarp tų, kurie atsiliepė į Europos Komisijos kvietimą dalyvauti konsultacijose, kurių tikslas buvo įvertinti išlikusias ES pasienio regionų bendradarbiavimo kliūtis. Internetinė apklausa suteikė žmonėms galimybę atskleisti, su kokiomis kliūtimis jie susiduria, ir pasiūlyti savo sprendimus.

Tyrimas „Kliūčių pasienio regionuose įveikimas“ vyko 2015 m. rugsėjo–gruodžio mėn. Jame galėjo dalyvauti visi ES pasienio regionai, taip pat pasienio teritorijos tarp ES šalių ir ELPA / EEE šalių. Iš viso buvo gauti 623 atsakymai.

Respondentų, be kita ko, buvo prašoma apibūdinti savo regionui aktualiausias kliūtis ir pasiūlyti, kaip jas geriausia įveikti. Pirmiausia klausimyne buvo nurodytos kelios kategorijos apmąstymui: sudėtingas fizinis prieinamumas; kalbos barjerai; pasitikėjimo trūkumas; teisinės ir administracinės kliūtys; ekonominiai skirtumai; socialiniai bei kultūriniai skirtumai ir valdžios institucijų suinteresuotumas bendradarbiauti. Po to respondentai galėjo rinktis ne daugiau kaip tris kliūtis ir toliau nagrinėti jų poveikį kasdieniam gyvenimui bei siūlyti veiksmus joms pašalinti.

Pasienio gyventojai: sunkumų sprendimas

Remiantis rezultatais, kas antras respondentas teigė, kad jo regione buvo aktualios teisinės ir administracinės kliūtys. Šiuo atžvilgiu pagrindiniai klausimai buvo užimtumą reglamentuojantys teisės aktai, mokesčiai, kvalifikacijų pripažinimas, socialinė apsauga ir galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.

Antra ir trečia dažniausiai paminėtos kliūtys buvo kalbos barjerai ir sudėtingas fizinis prieinamumas. Jų sprendimas gali būti vertinamas kaip pagrindinė sąlyga siekiant geresnio bendradarbiavimo su kaimynais kitoje sienos pusėje. Taigi rezultatai rodo, kad reikia toliau gerinti tarpvalstybinio judumo iniciatyvas ir skatinti kalbų mokymąsi.

Tačiau šioje apklausoje kalbos barjerai buvo paminėti ne tik tam skirtoje kategorijoje, bet ir kaip bendra tema. Keli respondentai manė, kad daugelis kliūčių, su kuriomis susiduria piliečiai ir organizacijos, paprasčiausiai kyla dėl nepakankamo kaimynų kalbos supratimo. Dėl to nuvykus į kitą šalį yra sunku gauti svarbios informacijos. Kalba taip pat yra reikšminga kliūtis kuriant šalių socialinius ir kultūrinius ryšius, kuri gali būti įveikta skatinant tokias iniciatyvas kaip studentų mainai.

Rezultatai taip pat parodė, kad kai kurios kliūtys yra sudėtingos ir daugialypės, apimančios daugelį veiksnių. Pavyzdžiui, tarpvalstybinės transporto sistemos trūkumas nebūtinai yra fizinio neprieinamumo priežastis – tai gali būti ir netinkamo techninių standartų suderinimo pasekmė, galinti sukelti praktinių problemų, kaip antai būtinybę persėsti į kitą traukinį pasienyje dėl skirtingo geležinkelio vėžės pločio kitoje šalyje.

Bendradarbiavimas siekiant išnaudoti visą pasienio regionų potencialą

Vienas iš teigiamų ir padrąsinančių aspektų yra tai, kad pasitikėjimo trūkumas nėra tarp dažniausiai paminėtų kliūčių. Tai reiškia, kad yra galimybė toliau kurti kaimyninių bendruomenių socialinius, ekonominius ir kultūrinius ryšius. Nepaisant to, daugelis respondentų tiki, kad valdžios

institucijos pasienio teritorijose galėtų dėti daugiau pastangų siekdamas bendradarbiavimo – per mažas jų bendradarbiavimas buvo paminėtas kaip atskira kliūtis. Nors tai yra tik nuomonės, iš tiesų atrodo, kad savivaldybės ir regionai turi nuveikti daugiau, kad, pavyzdžiui, padidintų informuotumą apie savo pastangas kurti tarpvalstybinius ryšius.

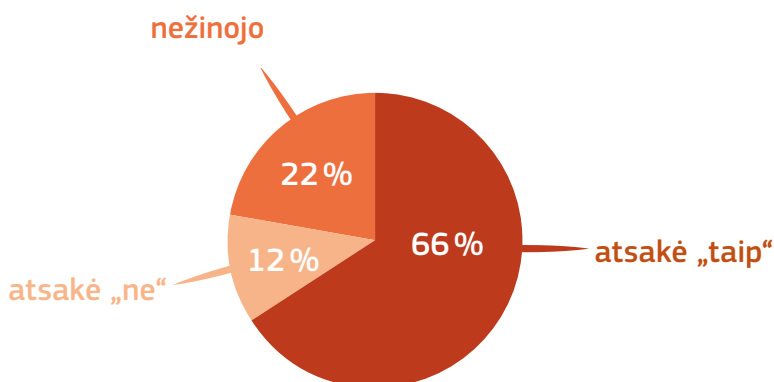
Galiausiai, rezultatai gali būti vertinami kaip aiškus signalas, kad respondentai iš tiesų nori didesnio, o ne mažesnio tarpvalstybinio bendradarbiavimo. Didelis pasiūlymų, kaip išspręsti su pasieniu susijusias kliūtis, skaičius parodė, kad yra pakankamai galimybių įveikti arba bent jau sušvelninti daugelį tebeegzistuojančių kliūčių.

Tolesni veiksmai

Šios konsultacijos buvo vykdomos kaip platesnės iniciatyvos, vadinamos „Tarpvalstybine apžvalga“, dalis. Šios apžvalgos pagrindas yra išsamus teisinių ir administracinių kliūčių, turinčių neigiamą poveikį tarpvalstybiams santykiams, nagrinėjimas. Šalia bendros kliūčių analizės bus atlikta daug atvejų tyrimų siekiant atkreipti dėmesį į šias kliūtis. Be to, siekiant aptarti apžvalgos rezultatus, keli suinteresuotųjų subjektų praktiniai seminarai buvo ir dar bus surengti Briuselyje.

Pažanga

Respondentams buvo užduotas klausimas: ar tarpvalstybinis bendradarbiavimas jūsų regione pagerėjo per pastarąjį dešimtmetį?

BENDROS PASTANGOS ŠALINANT KLIŪTIS

Žmonės ir organizacijos visoje ES labai stengiasi įveikti kliūtis, kad pagerintų tarpvalstybinę integraciją ir bendradarbiavimą. Viena iš pagalbinių priemonių yra Europos teritorinis bendradarbiavimas arba INTERREG.

Ekspertų grupė nagrinėjo sunkumus, su kuriais žmonės susiduria vykdamą į darbą ir iš jo tarp Pietų Danijos ir Šiaurės Vokietijos. Projektas „Pontifex Bridge Builder“, kurį finansavo Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) per 2007–2013 m. veiksmų programą „Syddanmark-Schleswig KERN“, buvo skirtas analizuoti judumo kliūtis, kaip antai apmokestinimo, socialinės apsaugos ir gyvenamosios vietos taisyklės. Projekto metu buvo išaiškintos kelios problemos, įskaitant sprendimą, kad Danijos vyriausybė privalo mokėti darbuotojams migrantams visą vaiko išmoką.

Dar vienas ERPF finansuojamas projektas suvienijo valdžios institucijas ir vežėjus iš penkių Vidurio Europos šalių, kad būtų sukurta kelionių informacijos sistema. Pasinaudodami finansavimu pagal Vidurio Europos veiksmų programą (2007–2013 m.), partneriai iš Austrijos, Čekijos, Vengrijos, Italijos ir Slovakijos sukūrė EDITS – Europos skaitmeninio srauto infrastruktūros tinklą intelektinėms transporto sistemoms. Tai pirmas kartas Europoje, kai operatoriai iš kaimyninių šalių bendradarbiauja keisdami transporto duomenimis, kad keleiviams būtų teikiamos tinkamos paslaugos ir informacija kitose šalyse.

► DAUGIAU INFORMACIJOS

Tarpvalstybinė apžvalga:
<http://europa.eu/!yB46tJ>

Informacija apie konsultacijas:
<http://europa.eu/!nM97GC>

„Pontifex Bridge Builder“: <http://europa.eu/!mH96DX>

EDITS: <http://europa.eu/!CG48Cm>

► TURINO MIESTO ERDVIŲ GRAŽINIMAS

► Patrauklus būdas, kaip atnaujinti senus pastatus visame mieste

„Urban Barriera“ yra Italijoje įgyvendinta miesto atkūrimo programa, kurios tikslas buvo skatinti šiaurinėje Turino dalyje esančio istorinio rajono Barriera di Milano pertvarką. Aiškina Ilda Curti, Turino miesto tarybos narė, atsakinga už ES lėšas ir miesto atkūrimą.

Barriera di Milano yra miesto dalis, seniai kenčianti nuo sudėtingų socialinių ir demografinių problemų, kurias aštrina istoriškai susiklostęs žaliųjų erdvių trūkumas ir apleisti pramoniniai pastatai, būdingi XX a. 10-ojo dešimtmečio fordistiniam miestams.

Atkūrimo programą finansavo Turino miestas, Pjemonto regionas ir Europos regioninės plėtros fondo 2007–2013 m. programa. Fiziniai, ekonominiai ir socialiniai uždaviniai buvo sprendžiami taikant integruotą požiūrį, kuriuo buvo skatinamas visų atnaujinimo proceso dalyvių ir paramos gavėjų (viešojo

administravimo sektorių, municipalinių rajonų, asociacijų, institucijų, piliečių, verslininkų ir pan.) bendradarbiavimas bei aktyvi sąveika.

„Urban Barriera“ yra naujausia Turino atkūrimo programa, kuriai įgyvendinti buvo pasinaudota XX a. 10-ojo dešimtmečio viduryje sėkmingai įgyvendintų programų, kaip antai didžiausios Turino prekyvietės „Porta Palazzo“ programos „Vartai“ (1997–2001 m.) ir priemiesčio rajono Mirafiori Nord programos „Urban II“ (2001–2007 m.), patirtimi.

Programą „Urban Barriera di Milano“, kurios bendra vertė siekia 35 mln. EUR, parengė Turino miestas. Jai įgyvendinti 20 mln. EUR skyrė Pjemonto regionas iš Europos regioninės plėtros fondo (2007–2013 m. ERPF). Likusios lėšos buvo skirtos iš miesto biudžeto ir papildomų valstybės bei regiono susitarimų dėl konkrečių intervencinių priemonių įgyvendinimo.

CITTA' DI TORINO

Išteklių suvienijimas

Programa „Urban Barriera“, pradėta įgyvendinti 2011 m. pirmąjį ketvirtį, neseniai baigta. Programoje buvo numatytos trisdešimt keturios konkrečios intervencinės priemonės, kurioms įgyvendinti buvo pasitelkti Turino technikos specialistai, suinteresuotųjų institucijų atstovai, vietos asociacijos ir piliečiai, aktyviai dalyvavę įvairiuose planavimo procesuose ir teikę visuomeninę paramą.

Programa buvo įgyvendinama keliais lygmenimis: **fizinio ir aplinkos** lygmeniu (apleistų pastatų atnaujinimas ir naujų funkcijų jiems nustatymas, viešųjų erdvių ir žaliųjų erdvių atkūrimas, su tvariuoju judumu susijusios intervencinės priemonės ir pan.), **ekonominiu ir užimtumo lygmeniu** (MVĮ ir vietos įmonės remiančios priemonės, bedarbių ir jaunų bedarbių mokymas ir pan.), socialiniu ir kultūriniu lygmeniu, aktyvaus **viešinimo** ir **visuomeninės paramos lygmeniu**.

Programos valdymas buvo patikėtas Barriera di Milano komitetui, kurį rėmė Turino miestas ir jo instituciniai partneriai. Komitetas koordinavo veiksmus, įgyvendino įvairias įtraukties bei bendradarbiavimo priemones ir teikė informaciją apie atkūrimo iniciatyvos bei dalyvavimo šiame procese teikiamą naudą visam regionui.

▶ Parco Spina 4 vyksta dideli pokyčiai

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

Išsamesnės informacijos apie programą „Urban Barriera di Milano“ rasite čia:

<http://europa.eu/!dg63bB>

<http://www.comune.torino.it/urbanbarriera/bm~doc/mappa-interventi-urban-def-copy.pdf>

► EUROPOS STRUKTŪRINIAI IR INVESTICIJŲ FONDAI IR EUROPOS STRATEGINIŲ INVESTICIJŲ FONDAS

KOORDINAVIMO, SINERGIJOS IR PAPILDOMUMO UŽTIKRINIMAS

Kodėl, siekiant pakeisti investicijų traukimosi tendenciją Europoje, reikalingos koordinuotos pastangos Europos lygmeniu?

Dėl pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės investicijos visoje Europoje labai sumažėjo, todėl buvo apribotos svarbios investicijos į infrastruktūrą, inovacijas ir MVĮ finansavimą. Šiuo metu investicijų lygis Europoje yra 15% žemesnis nei iki krizės.

Investicijų poreikis – didelis, likvidžiojo turto taip pat yra, bet daug galimų investuotojų neinvestuoja dėl įvairių finansinių ir nefinansinių apribojimų. Dėl rinkos nepastovumo ir reglamentavimo bei kitokio pobūdžio neapibrėžtumo investuotojų pasitikėjimo lygis yra žemas.

Europa privalo šalinti šį investicijų deficitą, kad atsigautų po krizės ir sustiprintų savo konkurencingumą pasaulio rinkose. Todėl Europos ekonominiam atsigavimui reikalingos bendros pastangos Europos lygmeniu. Atsižvelgdama į tai, Komisija nusprendė mažinti investicijų deficitą paskelbdama Investicijų planą Europai.

Kas yra Europos strateginių investicijų fondas?

Europos strateginių investicijų fondas (ESIF) yra Investicijų plano Europai pagrindas. Europos Komisija ir Europos investicijų banko (EIB) grupė įsteigė ESIF, kad strateginėms investicijoms būtų sutelktas privatusis finansavimas ir taip būtų prisidėta prie ES investicijų deficito šalinimo.

EIB grupė per ESIF teikia finansavimą ekonominiu ir techniniu požiūriu perspektyviems projektams, įskaitant rizikingesnius nei įprasti EIB finansuojami projektai. Ypač daug dėmesio skiriama šiems pagrindiniams sektoriams: i) transportui, energetikai ir skaitmeninei ekonomikai; ii) aplinkai ir efektyviam išteklių naudojimui; iii) žmogiškajam kapitalui, kultūrai ir sveikatai; iv)

moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms; v) paramai MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms.

ESIF gali finansuoti investavimo platformas ir finansinius įnašus nukreipti į keletą tam tikros tematikos ar su tam tikra teritorija susijusių investicijų projektų, taip pat operacijoms, vykdomoms su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais.

Kas yra Europos struktūriniai ir investicijų fondai?

Yra penki Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESI fondai):

- Europos regioninės plėtros fondas (ERPF);
- Europos socialinis fondas (ESF);
- Sanglaudos fondas (SF);
- Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP);
- Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas (EJRŽF).

Šie fondai remiasi bendra teisine sistema (Bendrųjų nuostatų reglamentu), tačiau jiems taikomi ir specialūs, konkrečiam fondui skirti reglamentai. ESI fondai yra svarbūs paramos teikėjai, padedantys siekti ES pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslų. 2014–2020 m. į 500 programų, orientuojantis į strategines ir ekonomikos augimą užtikrinančias sritis, visų pirma į mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas, paramą MVĮ, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomiką ir informacines ir ryšių technologijas, bus investuota 454 mlrd. EUR.

ESI fondų finansavimas teikiamas per nacionalinių vyriausybių bendrai finansuojamas daugiamečių programas, kurias tvirtina Komisija ir įgyvendina valstybės narės bei jų regionai vadovaudamiesi pasidalijamojo valdymo principu. Už ESI fondų remiamų projektų atranką, įgyvendinimą ir stebėseną atsakingos vietos valdžios institucijos.

Pagal 2014–2020 m. ESI fondų reformuotą sistemą išplėstas finansinių priemonių taikymo mastas ir neapsiribojama vien dotacijomis.

Kokie yra pagrindiniai Europos struktūrinių ir investicijų fondų ir Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) skirtumai?

Skiriasi jų rizikos profilis, taikomi kriterijai ir paramos teikimo būdas. ESI fondų finansavimas projektams gali būti teikiamas dotacijų ir finansinių priemonių pavidalu. Jie yra valstybių narių vadovaujančiųjų institucijų įgyvendinamų programų dalis. ESIF teikia rizikos finansavimo priemones (ne dotacijas) per Europos investicijų banką, remdamasis investicijų finansavimo poreikiu rinkoje ir netaikydamas kvotų pagal geografinę padėtį ar sektorių.

Kodėl naudinga derinti finansavimą iš ESIF ir ESI fondų?

ESI fondai ir ESIF gali padėti bendromis ir koordinuotomis pastangomis spręsti su investicijų sumažėjimu visoje Europoje ar konkrečiame regione susijusias problemas.

ESI fondai ir ESIF, vienas kitą papildydami ir sutelkdami kuo daugiau privačių lėšų, gali pritraukti papildomų investicijų. Šių fondų pagrindas, struktūra ir jas grindžiančių teisės aktų sistema skiriasi, tačiau jie vienas kitą papildo ir sutvirtina.

Jų finansavimą galima derinti įvairiais būdais, kurie priklauso nuo konkrečių investicijų pobūdžio. Finansavimo iš ESI fondų ir ESIF derinimas gali būti ypač aktualus tam tikrose šalyse ar sektoriuose, kuriems ESI fondai siūlo įvairių galimybių ir kuriuose ESIF dar nėra visapusiškai naudojamosi.

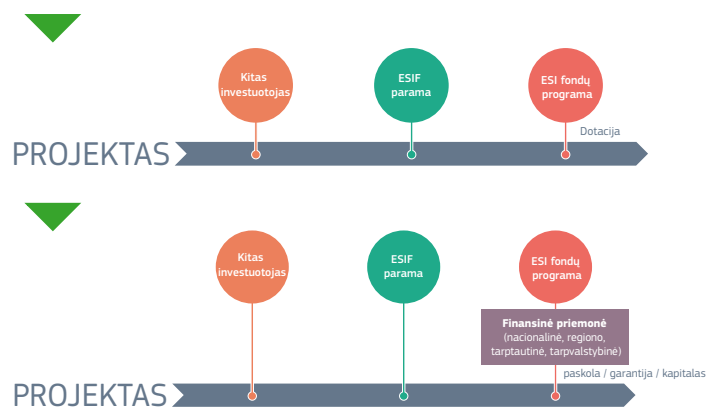
Kiekvienam ekonominiu ir techniniu požiūriu perspektyviam projektui, kuris gali prisidėti prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo ES ir kuris atitinka ES politiką, finansavimas gali būti skirtas ir iš ESIF, ir iš ESI fondų.

Regionų valdžios institucijos turės galimybę pasiekti papildomą poveikį per ESIF bendrąsias investicijas (iš ESIF paramos ir kitų ESIF pritrauktų bendrų investuotojų). Regioniniais asignavimais ne tik apsaugomos ESI fondų investicijos, bet ir kiekvienam regionui (pagal jo regioninę programą) suteikiama galimybė jį pritraukti ESIF investicijų.

Kokiais skirtingais būdais galima derinti finansavimą iš ESI fondų ir ESIF?

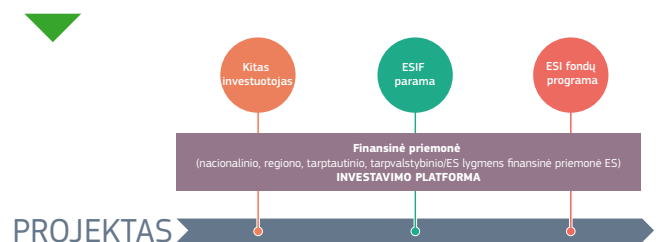
Finansavimą iš ESI fondų ir ESIF galima derinti įvairiais būdais:

1. derinant finansavimą iš ESI fondų ir ESIF tiesiogiai vykdant projektus.

Reikalavimus atitinkantis projektas finansuojamas iš ESI fondų programos (skiriant dotaciją arba per finansinę priemonę), iš ESIF ir galbūt iš kitų investuotojų, kuriuos pritraukė ESI fondai ir ESIF, lėšų.

2. derinant finansavimą iš ESI fondų ir ESIF investavimo platformų lygmeniu.

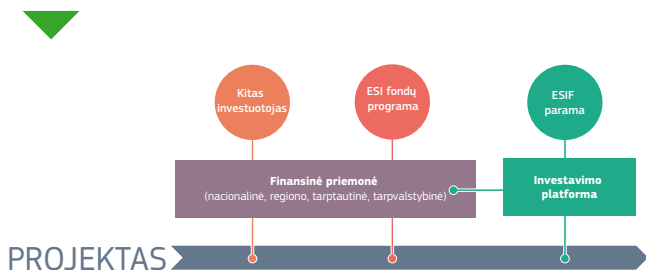

Vadovaujančioji institucija gali pageidauti įsteigti naują investavimo platformą (laikomą finansine priemone), kurioje ESIF ir kiti investuotojai investuotų savo lėšas, taip pat ir mišraus fondo pavidalu.

Kita galimybė – vadovaujančioji institucija skiria paramą pagal ESI fondų programą esamoje investavimo platformoje (laikomoje finansine priemone), kuri iš ESIF lėšų buvo įsteigta nacionaliniu, regiono, tarptautiniu arba tarpvalstybiniu

lygmeniu. Tuomet investavimo platforma investuotų ESIF ir pavienių ESI fondų programų paramą į projektus (gali dalyvauti ir kiti investuotojai).

3. derinant finansavimą iš ESI fondų ir **ESIF paramą (teikiama per investavimo platformą)** finansinės priemonės arba projekto lygmeniu.

Pagal šią schemą vadovaujančioji institucija sukuria finansinę priemonę, kurioje su ESIF parama įsteigta investavimo platforma dalyvauja kaip investuotojas. Gali dalyvauti ir kiti investuotojai. Tuomet finansinė priemonė investuotų ESIF ir pavienių ESI fondų programų paramą į projektus (gali dalyvauti ir kiti investuotojai).

Kita galimybė būtų finansavimas per investavimo platformą, įsteigtą su ESIF parama, vykdančią projektą arba remiantis atskirais sandoriais.

Ar ESI fondų lėšomis galima prisidėti prie ESIF finansavimo?

ESI fondų programų išteklių negalima tiesiogiai perkelti į ESIF.

Ar įgyvendinant ESI fondų programas galima panaudoti ESIF lėšas kaip nacionalinio bendro finansavimo dalį?

Dėl ESIF pobūdžio ir struktūros įgyvendinant ESI fondų programas ESIF parama projektams negali būti laikoma nacionalinio bendro finansavimo dalimi.

Tačiau įgyvendinant ESI fondų programas nacionalinio bendro finansavimo dalis gali būti suteikta pasinaudojant kitu EIB / EIF finansiniu produktu – arba Struktūrinių programų paskola, arba parama vykdančią projektą.

Taip pat tam tikromis aplinkybėmis, kai derinant ESI fondų ir ESIF finansavimą pritraukiami papildomi ištekliai, jie, įgyvendinant ESI fondų programas, gali būti laikomi nacionaline bendro finansavimo dalimi.

Kaip taikomos valstybės pagalbos taisyklės, kai derinamas finansavimas iš ESI fondų ir ESIF?

ESIF parama nėra valstybės pagalba ir jai netaikomos ES valstybės pagalbos taisyklės. ESI fondo parama verslui (jeigu ji nėra suteikta pagal rinkos sąlygas) gali būti laikoma valstybės pagalba, kuriai taikomos ES valstybės pagalbos taisyklės.

Komisija finansavimą iš ESI fondų, kuris laikomas valstybės pagalba, įvertins atsižvelgdama į savo atnaujintą valstybės pagalbos sistemą. Komisija, kad palengvintų ESIF finansavimo skyrimą, prioritetine skubos tvarka įvertins ESI fondų finansavimo atitiktį valstybės pagalbos taisyklėms (per 6 savaites nuo tada, kai gaus išsamią informaciją).

Į ką projektų vykdytojai, rengdami savo pasiūlymus, gali kreiptis pagalbos?

Projektų vykdytojai, norėdami gauti daugiau informacijos, turėtų kreiptis į Europos investavimo konsultacijų centrą. Konsultacijų centras, kurį įsteigė Europos Komisija ir Europos investicijų bankas, viešosios valdžios institucijoms ir projektų vykdytojams padeda identifikuoti strateginius projektus, nustatyti jų prioritetus, juos rengti, formuoti, įgyvendinti ir veiksmingiau pasinaudoti ES lėšomis pritraukiant privatųjį kapitalą. Šio centro, veikiančio vieno langelio principu, dalis yra FI-COMPASS platforma, kuri teikia konsultavimo apie ESI fondų finansines priemones paslaugas.

Be to, sukurtas naujas internetinis Europos investicinių projektų portalas (EIPP), kuriame ES įsisteigusiems viešiesiems ir privatiems projektų vykdytojams suteikiama galimybė savo projektus pristatyti potencialiems investuotojams visame pasaulyje. Portalą patalpino Europos Komisija. Jis sukurtas atsiliepiant į investuotojų pageidavimą matyti daugiau ES investavimo galimybių vienoje centrinėje platformoje.

► DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://europa.eu/!DT39vF>

▶ ES STRATEGIJA DĖL ALPIŲ REGIONO SIEKIA AUKŠTUMŲ

ES PARENGĖ STRATEGIJĄ, SKIRTĄ SUKURTI LABIAU KLESTINTĮ, LABIAU APLINKĄ TAUSOJANTĮ IR GERIAU SUJUNGTĄ ALPIŲ MAKROREGIONĄ

ES strategija dėl Alpių regiono siekiama skatinti naujovišką ir tvarų ekonomikos augimo modelį Alpių makroregione. Tai padės septynioms šalims ir daugiau kaip 70 mln. šio regiono gyventojų.

ES strategija dėl Alpių regiono buvo priimta 2015 m. liepos mėn. 2015 m. lapkričio mėn. ją patvirtino Europos Sąjungos Taryba. Tai yra ES „makroregioninė strategija“, integruota programa, kurią, be kita ko, gali remti Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESI fondai) ir kuria siekiama padėti spręsti bendras problemas, su kuriomis susiduria valstybės narės ir trečiosios šalys, esančios toje pačioje geografinėje vietovėje. Regione bus sustiprintas bendradarbiavimas, padėsiantis siekti ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos.

ES strategija dėl Alpių regiono yra skirta vienam didžiausių ekonominių ir gamybos regionų Europoje, kuriam priklauso penkios ES šalys (Austrija, Prancūzija, Vokietija, Italija ir Slovėnija), dvi ne ES šalys (Šveicarija ir Lichtenšteinas) ir 48 regionai. Ji turės poveikio 70 mln. žmonių, kurie gyvena ir dirba Alpių regione. Ši strategija bus naudinga viešojo administravimo institucijoms, universitetams, mokslinių tyrimų centrums, MVĮ, pilietinei visuomenei, privačiam sektoriui ir tarptautiniams investuotojams. Be to, ją įgyvendinant pagerintomis paslaugomis ir gyvenimo kokybe galės pasinaudoti ir milijonai turistų, kurie kasmet apsilanko šiame regione.

Kodėl ES strategija dėl Alpių regiono?

Septynių šalių piliečiai, įmonės ir vietos valdžios institucijos susiduria su panašiomis problemomis:

- ▶ **ekonomikos globalizacija**, dėl kurios kyla grėsmė teritorijos konkurencingumui ir novatoriškumui;
- ▶ **demografinėmis tendencijomis** dėl visuomenės senėjimo ir naujų migracijos modelių;
- ▶ **klimato kaita** dėl neigiamo poveikio aplinkai, biologinei įvairovei ir gyvenimo sąlygoms;

▶ **energetikos problemomis** Europos ir pasauliniu mastu;

▶ **judumu**, nes dėl specifinės geografinės padėties Europoje šis regionas yra tranzitinė zona, taip pat teritorija, pasižyminti unikaliomis geografinėmis ir gamtinėmis savybėmis.

Pagrindinis ES strategijos dėl Alpių regiono tikslas – skatinti Alpių regiono tvarią ekonominę ir socialinę regiono gerovę remiant ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, taip pat didinant jo patrauklumą, konkurencingumą ir sąsajas. Kartu siekiama išsaugoti aplinką ir užtikrinti saugias bei subalansuotas ekosistemas.

ES strategijos dėl Alpių regiono pagrindinę pridėtinę vertę lemia nauji metropolinių, prieškalnių ir kalnų vietovių ryšiai.

Kaip ji veikia?

ES strategija dėl Alpių regiono yra grindžiama pagrindiniais principais, kurie taikomi esančioms makroregioninėms strategijoms: jokių naujų ES fondų, jokių papildomų ES oficialių struktūrų ir jokių ES teisės aktų; turi būti remiamasi suderintu požiūriu, sąveikos poveikiu ir veiksmingesniu esamų ES fondų bei kitų finansinių priemonių panaudojimu.

Septynios šalys ir 48 regionai turi užtikrinti, kad ES strategija dėl Alpių regiono pasiektų laukiamų rezultatų. Europos Komisija, kaip nepriklausoma tarpininkė, yra atsakinga už strateginį koordinavimą tose srityse, kuriose ji gali užtikrinti makroregionui pridėtinę vertę. Pavyzdžiui, Komisija gali pasiūlyti strateginę paramą nustatant problemas, kurias reikia spręsti politiniu lygmeniu, arba skatinti įvairius sektorius apimančią požiūrį, kuris sutampa su įvairiomis ES politikos sritimis.

Tačiau, pasak Komisijos narės Corinos Crețu, „tai yra šalių strategija“ ir tik jų įsipareigojimas, bendradarbiavimas ir bendros pastangos padės Alpių regionui tapti labiau klestinčiu, labiau aplinką tausojančiu ir geriau sujungtu regionu.

GALIMŲ PROJEKTŲ PAGAL ES STRATEGIJĄ DĖL ALPIŲ REGIONO PAVYZDŽIAI

STRATEGINIŲ SEKTORIŲ EKONOMINIO POTENCIALO DIDINIMAS

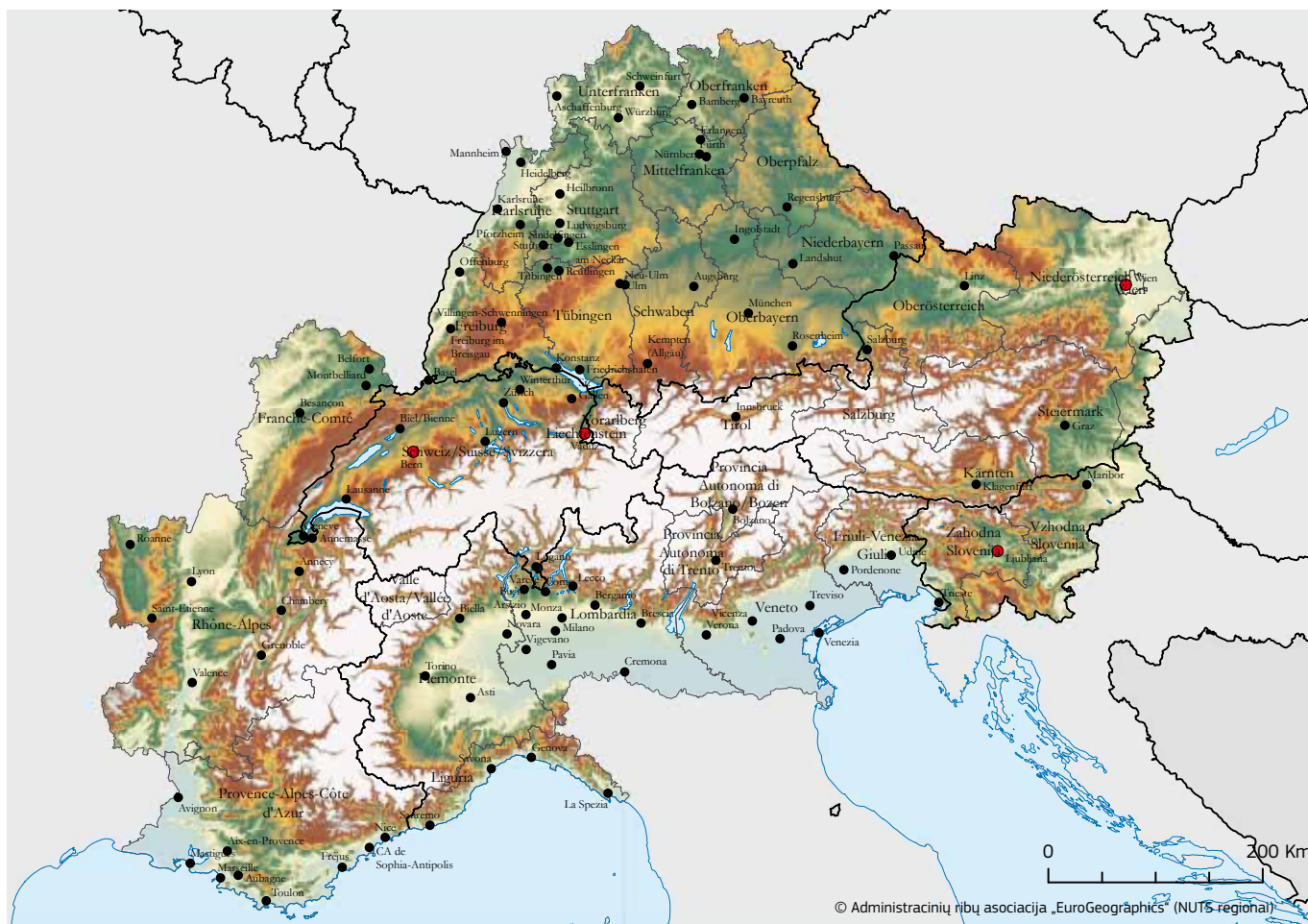
- ▶ **Alpių perkėlimo centrai.** Šio projekto metu kuriamas technologijų perkėlimo centrų tinklas ir jiems skirtas priemonių rinkinys. Tokiu būdu siekiama paremti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros organizacijų ir įmonių bendradarbiavimą. Šis tinklas veiks „vieno langelio“ principu ir daugiausia padės MVĮ. Perkėlimo centruose regioniniu mastu gali būti įgyvendinami bendri projektai inovacijų ir technologijų perkėlimo srityje.
- ▶ **Alpių medienos ir medienos gaminių žymėjimas.** Šiuo projektu siekiama remti vietinės medienos iš Alpių miškų naudojimą pastatams ir medienos gaminiams visoje vertės grandinėje. Tai gali būti atliekama sutelkiant išteklius ir procesus arba vykdant pirminį ar antrinį perdirbimą. Alpių medienos kokybės ženklas gali padėti geriau valdyti tiek kalnų miškus, tiek medienos gaminius, užtikrinant mažesnį anglies pėdsaką dėl sumažinto transporto poreikio. Tai taip pat padidins veiklos vykdytojų profesionalumą ir padės išlaikyti bei plėsti įmonių tinklus.
- ▶ **„AlpNet“.** Šis projektas yra grindžiamas tyrimų rezultatais. Jo tikslas – novatoriškais gaminiais aprūpinti įmones, kurios ištisis metus veikia Alpių turizmo srityje. Projekto metu bus intensyvinamas turizmo regionų keitimasis žiniomis ir geriausia patirtimi. Pasaulinėje rinkoje, kur nuolat auga konkurencija, siekiama sustiprinti Alpių regiono padėtį ir užtikrinti tvaresnį turizmą.

DARBO RINKOS POREIKIUS ATITINKANČIOS ŠVIETIMO IR MOKYMO SISTEMOS TOBULINIMAS

- ▶ **Jaunimo Alpių dialogas.** Daugelis Alpių regionų susiduria su demografiniais iššūkiais (pvz., senėjančia visuomene, kvalifikuotų darbuotojų migracija). Kad jaunuoliai pasiryžtų gyventi savo gimtosiose bendruomenėse, jie turi dalyvauti sprendimų priėmimo ir kurti savo gyvenimo bei darbo aplinką. Projekto metu bus vykdomi jaunuolių ir sprendimų priėmėjų iš visų Alpių regiono šalių tarpvalstybiniai mainai, kurie padės jaunuoliams suprasti savo ir viso Alpių regiono kaimų bei miestų poreikius ir galimybes.

KROVININIO IR KELEIVINIO TRANSPORTO JUDUMO SKATINIMAS

- ▶ Geležinkelio tarpvalstybinių atkarpų atnaujinimas pagal TEN-T projektus, geležinkelio linijų elektrifikacija, 740 m ilgio traukinių naudojimas ir Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos (ERTMS) sukūrimas.
- ▶ Vietos geležinkelių atnaujinimas atkarpose Turinas–Aosta, Nica–Ventimilija–Kuneo–Turinas, Miunchenas–Lindau–Brėgencas–Ciurichas, Ulmas–Frydrichshafenas–Lindau, Triestas–Liubliana, Breša–Edolo, Diuranso slėnis, Milanai–Tiranai ir Dolomitų slėniai Trentine.
- ▶ Eismo per Alpes poveikio mažinimas remiantis vykdomais bendradarbiavimo projektais ir jų atnaujinimas makro-regioniniu mastu.

Žodžius keičia darbai

Sausio 25 d. už regioninę politiką atsakinga Komisijos narė Corina Crețu ir už transportą atsakinga Komisijos narė Violeta Bulc dalyvavo ES strategijos dėl Alpių regiono pristatymo konferencijoje Brdo, Slovėnijoje. Renginys, kurį bendrai organizavo Europos Komisija ir Slovėnijos užsienio reikalų ministerija, pažymėjo įgyvendinimo etapo pradžią ir suteikė dalyviams galimybę išreikšti savo nuomonę bei mintis apie geriausių darbo metodus ir veiksmingiausią strategijos valdymą.

„Alpių regionas yra tarp pačių dinamiškiausių, inovatyviausių ir konkurencingiausių teritorijų Europoje. Tačiau jame vis dar neišspręstas socialinis ir ekonominis disbalansas. ES strategija dėl Alpių regiono reikalinga tam, kad būtų visiškai išnaudotos 48

susijusių regionų, kuriuose įsikūrusios ES ir ES nepriklausančios šalys, galimybės ir užtikrinta, kad nė viena vietovė, regionas ar gyventojas nebūtų pamiršti siekiant gerovės. Atėjo laikas žodžius pakeisti darbais“, – sakė Komisijos narė Corina Crețu.

„Alpių regione yra keturi iš devynių Europos transporto koridorių, todėl jo aplinka yra ypač pažeidžiama. Europa yra priklausoma nuo Alpių regiono transporto jungčių, todėl svarbu užtikrinti aukščiausią tvarumo lygį. ES strategija dėl Alpių regiono sukuria viziją ir sutelkia lyderius, kurie noriai priims šį iššūkį“, – pridūrė Komisijos narė Violeta Bulc.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://europa.eu/!tm36qb>

► DARBO GRUPĖ SKATINA GERESNĮ ES FINANSAVIMO PANAUDOJIMĄ

Komanda, sukurta tam, kad padėtų įvairioms valstybėms narėms efektyviau panaudoti ES lėšas, užbaigė savo intensyvų darbo grafiką, kurį sudarė daugiau kaip šimtas techninių susitikimų ir seminarų. Geresnio įgyvendinimo darbo grupė (GJDG) kartu su aštuoniomis šalimis sumažino kliūtis ir vėlavimus skirstant bei panaudojant ES struktūrinių fondų lėšas.

GJDG pradėjo darbą 2014 m. lapkričio mėn., kad įvertintų, kodėl Bulgarija, Kroatija, Čekija, Italija, Rumunija, Slovakija, Slovėnija ir Vengrija atsiliko teikdamos finansavimą per programas ir projektams. Be kliūčių nustatymo, GJDG bendradarbiavo su nacionalinėmis institucijomis, kad sudarytų veiksmų planus ir taip pajudintų reikalus iš vietos.

Visam procesui buvo naudinga stipri politinė parama tiek iš Komisijos, tiek iš valstybių narių. Buvo siekiama kiekvieną susijusią šalį aprūpinti pritaikytais ir koordinuotais įgyvendinimo gerinimo metodais, kad 2007–2013 m. programavimo laikotarpis būtų sėkmingai baigtas.

Pokyčių skatinimas

Darbo grupė ėmėsi veiksmų sistemingai tikrindama ES remiamas programas, prioritetus ir, prireikus, netgi atskirus projektus. Tada buvo nustatyti veiksmai, kurie galėtų pagreitinti įgyvendinimą ir būtų įtraukti į valstybių narių veiksmų planą – dėl visko buvo susitarta 2015 m. pavasarį. Veiksmų planai buvo parengti ir apėmė kiekybiškai įvertinamus orientyrus bei tikslus, o pažanga buvo vertinama kas du ar tris mėnesius.

GJDG pakoregavo daugelio programų ir projektų tvarkaraščius. Kai kurie projektai buvo išdėstyti per du programavimo laikotarpius, o tai reiškia, kad dabar jie gali būti baigti įgyvendinti 2014–2020 m. laikotarpiu. Be to, buvo nustatyti ir pateikti nauji didelės apimties projektai. Buvo padidinti asignavimai finansinėms priemonėms, o susijusioms valstybėms narėms suteikta daugiau lankstumo deklaruojant papildomas išlaidas.

Šio proceso metu taip pat vyko įvairios gebėjimų stiprinimo praktikos, įskaitant seminarus, praktinius užsiėmimus ir techninius susitikimus su nacionalinėmis institucijomis, kur buvo keičiamasi gera patirtimi (žr. toliau esančią lentelę). Nors GJDG savo darbą baigė 2015 m. pabaigoje, Komisija ir toliau teiks pagalbą bei organizuos panašius renginius valstybėms narėms, joms įgyvendinant programas 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiu.

Mokymosi kreivė

Nors daugelis problemų, kurias sprendė GJDG, buvo susijusios su atskiromis valstybėmis narėmis, buvo tam tikrų bendrų vėlavimo priežasčių, pavyzdžiui:

- kai kurios programos prasidėjo lėtai;
- nepakankamai pasirengta sudėtingiems infrastruktūros projektams;
- ilgi projektų ciklai;
- per daug ilgos nacionalinės administracinės procedūros;
- administracinių gebėjimų trūkumas nacionaliniu ir naudos gavėjų lygmenimis;
- viešųjų pirkimų procedūrų klaidos.

Taip pat paminėta, kad programų įgyvendinimas buvo stati mokymosi kreivė visoms valstybėms narėms, visų pirma toms, kurios pirmą kartą įgyvendino visą programavimo laikotarpį. 2014–2020 m. rekomenduojama visoms nacionalinėms institucijoms pradėti programų įgyvendinimo priemones kaip galima greičiau.

GJDG tiki, jog norint užtikrinti sėkmę, nacionalinės institucijos privalo surasti veiksmingų būdų remti projektų naudos gavėjus, jiems vos pradėjus leisti lėšas. Reguliarūs gebėjimų stiprinimo užsiėmimai yra siūlomi kaip vienas iš būdų judėti į priekį tiek lėšas skirstančioms įstaigoms, tiek jas išleidžiančioms organizacijoms.

► Darbo grupės susitikimas Kroatijoje 2015 m. gruodžio mėn

GJDG pasiekimai skaičiais

- Dėl darbo grupės intervencijos Slovakijai, Rumunijai ir Kroatijai nebegresia prarasti ES finansavimo, siekiančio 1,3 mlrd. EUR.
- Daugiau kaip 40 ES finansuojamų programų pagalbą gaunančiose aštuoniose valstybėse narėse buvo modifikuotos kartu su 120 stambių projektų.
- GJDG surengė daugiau kaip šimtą techninių susitikimų, kurie buvo jos dvylikos mėnesių darbo grafiko dalis.

Be to, darbo grupė norėtų, kad būtų dažniau naudojami pačios Komisijos gebėjimų stiprinimo veiksmai. Tarp jų yra TAIEX-REGIO PEER 2 PEER procesas (žr. 16 psl.), skirtas dalytis patirtimi tarp įstaigų, kurios valdo lėšas pagal Europos regioninės plėtros fondą (ERPF) ir Sanglaudos fondą. Taip pat gali būti taikomi sąžiningumo paktai (žr. 18 psl.), kurie numato būdus, kaip pasiekti, kad viešųjų pirkimų procesai būtų nekorumpuoti ir skaidrūs.

Geroji patirtis

DAUGIAU ATASKAITŲ IR GRIEŽTESNIS PAŽANGOS STEBĖJIMAS: daugelis šalių, kurioms padėjo GJDG, pagerino savo pažangos stebėjimo procedūras ir dažniau teikė ataskaitas apie savo veiksmų planus. Rumunija, Slovakija ir Vengrija organizavo nemažai techninių susitikimų, kad išsamiai išnagrinėtų įvairių programų padėtį – dažnai dėl atskiro prioriteto ir atskiro projekto.

PROJEKTŲ GRAFIKŲ IR ATSISKAITYMŲ GERINIMAS: pasinaudojant Komisijos rekomendacijomis dėl programų užbaigimo, Čekija, Vengrija ir Slovakija griežtai bei sistemingai keitė projektų tvarkaraščius. Jos taip pat kreipėsi į Komisiją dėl papildomos pagalbos sprendžiant įvairius techninius ir administracinius klausimus. Vengrija ir Slovakija peržiūrėjo projektų, iš kurių gaunamos pajamos, išlaidų deklaravimo metodus ir svarsto alternatyvią apskaitos praktiką, kad pagerintų lėšų paskirstymo būdus.

► **DAUGIAU INFORMACIJOS**
<http://europa.eu/!VQ76YC>

▶ AR GAVOTE REIKIAMOS PRAKTINĖS PATIRTIES?

TAIEX-REGIO PRIEMONĖ PEER 2 PEER – LANKSTI IR VEIKSMINGA PRIEMONĖ, SKIRTA KEISTIS ŽINIOMIS TARP EUROPOS REGIONŲ

2015 m. kovo mėn. Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas sukūrė naują priemonę, kuri suteikia galimybę administracijoms, valdančioms

Europos regioninės plėtros fondą ir Sanglaudos fondą, dalytis žiniomis ir gerą patirtimi visoje Europoje, siekiant toliau gerinti ES investicijų naudojimą.

Praėjus vieneriems metams TAIEX-REGIO priemonė PEER 2 PEER įrodė savo vertę. Ją įgyvendinant buvo sukurta veiksminga ir lengvai naudojama internetinė sistema, skirta suburti ekspertus ir naudoti gavėjus organizuojant daugybę praktinių seminarų, mokomųjų vizitų ir ekspertų mainų.

PEER 2 PEER yra pagrįsta esama Techninės pagalbos ir informacijos mainų programos (TAIEX) priemone, kuri daugiau nei 20 metų yra tikrinama ir nuolat gerinama. Iš pradžių ji buvo sukurta siekiant padėti vykdyti stojimo derybas tuometinėms 13 ES valstybių narių.

PEER 2 PEER suteikia galimybę administracijoms pasinaudoti pagalba ir ją siūlyti, reaguojant į viešųjų įstaigų, valdančių ERPF ir Sanglaudos fondą, reikalavimus, iš kurių 90% išreiškė susidomėjimą tarpusavio mokymusi, o 50% pripažino, jog turi konkrečių gebėjimų stiprinimo poreikių.

Žvelgiant plačiau, naudodama šią priemonę Europos Komisija stengiasi visapusiškai išnaudoti regioninės politikos potencialą kurti darbo vietas ir užtikrinti tvarų augimą, siekiant strategijoje „Europa 2020“ ir 315 mlrd. EUR vertės ES investicijų plane nustatytų tikslų.

Visoje ES 24 000 pareigūnų iš nacionalinių ir vietos administracijų dalyvauja valdant ERPF ir Sanglaudos fondą. Įgyvendinant PEER 2 PEER siekiama pasinaudoti jų praktine patirtimi ir pasiekti geriausių rezultatų dalijantis žiniomis bei gerą patirtimi.

Praktinis taikymas

Per pastaruosius metus ši priemonė, būdama bandomajame etape, jau buvo panaudota organizuojant beveik 30 renginių, kuriuose dalyvavo pareiškėjai iš 14 valstybių narių. Renginiai skiriasi savo apimtimi ir sritimi nuo trijų asmenų mokomųjų vizitų ir ekspertų mainų misijų iki penkiolikos asmenų daugiašalių susitikimų ir 60 dalyvių praktinių seminarų, o aptariamos temos varijuoja nuo investicijų valdymo ir viešųjų pirkimų iki transporto ir aplinkos.

Kol kas aktyviausi naudotojai yra Čekija, Bulgarija, Kroatija ir Lietuva, o dauguma visų paraiškų gauti finansavimą yra patvirtintos.

- ▶ Europos Komisijos atstovė Fabienne Ruault pristato internetinę priemonę
- ▶ Techninės pagalbos ir informacijos mainų programos ir Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato (TAIEX-REGIO) organizuojamas daugiašalis praktinis seminaras apie aplinkos investicijų valdymą, 2015 m. gruodžio mėn., Lietuva

„Ši PEER 2 PEER iniciatyva yra svarbus žingsnis: ji yra lanksti, ja lengva naudotis ir atsižvelgiama į konkrečius mūsų regionų poreikius.“

▶ CORINA CREȚU, UŽ REGIONINĘ POLITIKĄ ATSAKINGA KOMISIJOS NARĖ

Pavyzdžiui, gruodžio mėn. 16 ekspertų iš aštuonių valstybių narių vyko į Vilnių, kur dalyvavo daugiašaliame praktiniame seminare dėl aplinkos investicijų valdymo praktikos. Jo metu Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra sužinojo, kaip geriausia investuoti ERPF ir Sanglaudos fondo lėšas.

Mažesniu mastu, trys ekspertai iš Šiaurės Nyderlandų provincijų aljanso rugsėjo mėn. keliavo į Rumuniją trijų dienų mokomajam vizitui, kad padėtų Šiaurės rytų regioninės plėtros agentūrai kaupti praktinę patirtį apie pažangiąją specializaciją. Didžiausias dėmesys buvo skiriamas pramonės, švietimo ir inovacijų politikos sričių apjungimui siekiant nustatyti žiniomis grįstą investicijų prioritetines sritis.

2015 m. birželio mėn. PEER 2 PEER pagalba buvo suorganizuotas praktinis seminaras, skirtas sėkmingiems finansinių priemonių valdymo ir kontrolės modeliams Bulgarijoje, kur dalyvavo 60 ekspertų iš Vokietijos, Lenkijos, Slovėnijos ir Jungtinės Karalystės.

Teigiami rezultatai

Iki šiol daugiausia susidomėjimo tarpusavio keitimosi renginiuose sulaukia tokios sritys kaip finansinės priemonės, finansų valdymas ir kontrolė, viešieji pirkimai, valstybės pagalba, stebėsena bei ataskaitų teikimas ir tvari miestų plėtra.

Už regioninę politiką atsakingos Komisijos narės Corina Crețu teigimu, pagalbos prašytojų atsiliepimai apie šiuos mainus kol kas yra labai teigiami. Renginiuose kaip ekspertai dalyvaujantys pareigūnai taip pat mano, kad tokie mainai yra naudingi.

Sistema yra patogi, nes padeda greitai ir veiksmingai organizuoti trumpalaikius ekspertų mainus, tuo pat metu išlaikant minimalią administracinę našta. Ji taip pat yra lanksti – tai rodo sistemos pagalba organizuoti skirtingi mainų tipai. Be to, platforma, turinti kelis integruotus mechanizmus, skirtus kokybės užtikrinimui ir ekspertų bei mainų vertinimui, užtikrina kokybę.

Svarbiausia, priemonė padeda užtikrinti, kad vietos ir nacionalinės administracijos, valdančios regioninės politikos lėšas visose Europos teritorijose, yra tvirtos ir efektyvios, paverčiančios projektus realia nauda Europos regionuose gyvenantiems žmonėms.

„Ši PEER 2 PEER iniciatyva yra svarbus žingsnis: ji yra lanksti, ja lengva naudotis ir atsižvelgiama į konkrečius mūsų regionų poreikius“, – sakė Komisijos narė Corina Crețu.

Vėliau šiais metais Komisija pradės TAIEX-REGIO iniciatyvos PEER 2 PEER vertinimą, kuriuo remiantis bus priimami sprendimai dėl kitų žingsnių įgyvendinant ir vystant šią priemonę ateityje.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS

PEER 2 PEER ir taikymo procedūra: [apsilankykite tam skirtoje interneto svetainėje](#)

http://ec.europa.eu/regional_policy/p2p arba rašykite el. pašto adresu REGIO-PEER2PEER@ec.europa.eu

► SAŽININGUMO PAKTAI SUSTIPRINA KOVĄ SU SUKČIAVIMU IR KORUPCIJA

ES FINANSUOJAMŲ PROJEKTŲ APSAUGA

Korupcija labai kenkia ekonomikai ir visai visuomenei, menkina demokratiją, kliudo ekonominei plėtrai ir daro žalą socialiniam teisingumui bei teisės normai. Europos Komisija ir tarptautinė organizacija „Transparency International“ bendradarbiauja, kad apsaugotų ES fondus nuo sukčiavimo bei korupcijos ir pagerintų viešųjų pirkimų kokybę.

Apskaičiuota, kad dėl korupcijos Europos šalyse kasmet prarandama 120 mlrd. EUR – beveik visas 2014 m. Europos Sąjungos (ES) biudžetas.¹ Korupcija viešuosiuose pirkimuose kenkia viešajam interesui, menkina visuomenės pasitikėjimą ir neigiamai veikia žmonių gyvenimą. Tačiau, norint veiksmingai kovoti su korupcija ir sukčiavimu, reikalingas kompleksinis požiūris.

► Iniciatyvą pradėjo už regioninę politiką atsakinga Komisijos narė Corina Crețu ir „Transparency International“ vykdomojo direktoriaus pavaduotojas Miklos Marschall

Pilietinė visuomenė, veiksmingas kovos su korupcija dalyvis, gali turėti svarbų vaidmenį skatinant skaidrumą, atskaitomybę ir prevenciją. Europos Komisija ir „Transparency International“ suvienijo jėgas ir pradėjo veiksmingą bendradarbiavimą, kad nustatytų naujus kovos su korupcija būdus ir gerintų projektų, kuriuos bendrai finansuoja ES, efektyvumą.

2015 m. kovo mėn. už regioninę politiką atsakinga Komisijos narė Corina Crețu ir „Transparency International“ vykdomojo direktoriaus pavaduotojas Miklos Marschall pradėjo iniciatyvą „Sažiningumo paktai – pilietinis kontrolės mechanizmas, apsaugantis ES lėšas nuo sukčiavimo ir korupcijos“. Šio bendro projekto, kuris pradėtas įgyvendinti 2016 m. sausio 1 d. ir truks ketverius metus, antrajame etape siekiama išbandyti vadinamuosius sąžiningumo paktus kai kuriuose ES bendrai finansuojamuose projektuose keliose ES šalyse.

¹ ES kovos su korupcija ataskaita, 2014 2 3, COM(2014) 38 final

Skaidrumas

Sąžiningumo paktas yra sutartis, sudaroma tarp perkančiosios organizacijos, konkurso dalyvių, kurie teikia pasiūlymus dėl viešųjų sutarčių, ir nepriklausomo stebėtojo, prižiūrinčio, kad visos šalys laikytųsi savo įsipareigojimų. Jame nurodytos teisės ir įpareigojimai, kad nė viena šalis nemokės, nesiūlys, nereikalaus ir nepriims kyšių, kad konkurso dalyviai slapta nebendradarbiaus su konkurentais siekdami gauti sutartį ir nemėgins papirkti institucijos atstovų ją vykdydami.

Siekiant užtikrinti skaidrumą, paktuose numatytas visų šalių įsipareigojimas suteikti galimybę gauti informaciją, užtikrinti reguliarių viešą ataskaitų apie stebėjimo rezultatus skelbimą ir skatinti atvirųjų duomenų naudojimą bei informacijos, susijusios su viešųjų pirkimų procesu, atskleidimą.

Nepriklausomas stebėtojas, kuris prižiūri įgyvendinimą, užtikrina, kad visos šalys laikytųsi savo įsipareigojimų pagal sąžiningumo paktą. Šiuo mechanizmu taip pat išaiškinamos taisyklės konkurso dalyviams ir nustatomos vienodos sąlygos suteikiant galimybę įmonėms atsisakyti kyšininkavimo užtikrinant, kad taip pat pasielgs ir jų konkurentai ir kad viešųjų pirkimų institucijos įsipareigos užkirsti kelią korupcijai ir taikyti skaidrias procedūras. Šie paktai yra teisiškai privalomos sutartys, kurias pažeidus gali būti taikomos sankcijos.

Be teisinio skaidrumo, sąžiningumo paktai yra susiję su efektyvumu. Patirtis rodo, kad toks paktas gali sumažinti projekto išlaidas iki 30%. Jie taip pat gali paskatinti institucinius pokyčius ir remti gerą valdymą.

Po 2015 m. gegužės 22 d. paskelbto kvietimo pareikšti susidomėjimą² šiam bandomajam etapui buvo atrinkta 17 projektų, kuriuos bendrai finansavo ES struktūriniai ir sanglaudos fondai. Juos pateikė vadovaujančiosios institucijos ir naudos gavėjai. Atrinktos pilietinės visuomenės organizacijos pateikė prašymus būti sąžiningumo pakto stebėtojais.

Dėl didelio abiejų pusių susidomėjimo buvo atrinktas puikus projektų rinkinys iš 11 skirtingų sektorių (transporto, institucijų stiprinimo, kultūros, stebėsenos, aplinkos, energetikos, švietimo, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, integruotų teritorinių investicijų, administracinių gebėjimų ir sveikatos priežiūros) ir 11 valstybių narių (Bulgarijos, Čekijos, Graikijos, Italijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Vengrijos, Portugalijos,

Rumunijos ir Slovėnijos). Bus teikiama informacija apie šių bandomųjų metu išmoktas pamokas, kurias ateityje bus galima pritaikyti daugelyje kitų ES bendrai finansuojamų projektų.

Komisijos finansuojama su projektais susijusi veikla:

- ▶ pasirinktų pilietinės visuomenės organizacijų mokymas ir gebėjimų stiprinimas siekiant įgyvendinti projektą šalies lygmeniu;
- ▶ sąžiningumo paktų rengimas ir pasirašymas;
- ▶ susijusių suinteresuotųjų šalių, kaip antai perkančiųjų organizacijų, vadovaujančiųjų institucijų, ekonominės veiklos vykdytojų, mokymas ir žinių apie kovą su korupcija ir skaidrumo priemonės gerinimas sąžiningumo pakto kontekste;
- ▶ nepriklausoma sąžiningumo paktų stebėseną, kurią atlieka ir (arba) koordinuoja pilietinės visuomenės organizacijos;
- ▶ skaidrumo bei galimybės gauti informacijos apie sąžiningumo pakto procesą užtikrinimas ir rezultatų pateikimas dalyvaujančių ES valstybių narių piliečiams;
- ▶ periodinis dalijimasis išmoktomis pamokomis ir geriausia patirtimi su projekto partneriais bei plačiąja visuomene ir poveikio užfiksavimas.

„Transparency International“ sekretoriatas užtikrins bendrą projekto koordinavimą. Jis koordinuos 16 pilietinės visuomenės organizacijų, kurios stebės sąžiningumo paktus ir užtikrins visų projekto lygmenų įgyvendinimo, projekto rezultatų skelbimo ir platinimo, reikiamo mokymo ir gebėjimų stiprinimo, poveikio užfiksavimo ir informacijos apie jį sklaidimo, išmoktų pamokų ir geriausios patirties kokybę.

Sąžiningumo paktais siekiama skatinti išlaidų veiksmingumą ir gerą valdymą. Jais taip pat bus remiami instituciniai pokyčiai, kaip antai didesnis elektroninio viešojo pirkimo sistemų naudojimas, supaprastintos administracinės procedūros ir reglamentavimo aplinkos pagerinimas.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://europa.eu/!Qq83pP>

² Kvietimai buvo paskelbti interneto svetainėje „InfoRegio“ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

▶SAVO ŽODŽIAIS

SUINTERESUOTŲJŲ SUBJEKTŲ POŽIŪRIAI Į 2014–2020 M. SANGLAUDOS POLITIKĄ

Panorama dėkinga už jūsų indėlį!

„Savais žodžiais“ – tai žurnalo „Panorama“ skiltis, kurioje savo planais 2014–2020 m. laikotarpiui dalijasi vietos, nacionalinio ir Europos lygmens suinteresuotieji subjektai.

„Panorama“ laukia atsiliepimų Jūsų gimtąja kalba. Jus galėsime skelbti būsimuose leidimuose: susisiekite su mumis dėl tolesnės informacijos apie Jūsų atsiliepimo pateikimo terminus ir rekomendacijas.
▶regio-panorama@ec.europa.eu

▶GRAIKIJA

▶ NUO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRIE PLĖTROS INFRASTRUKTŪROS

Atikos regiono veiksmų programai tenka išspręsti daugybę uždavinių, kaip ir istoriniam regionui, kuriam ši programa skirta.

2014–2020 m. Atikos regiono, į kurį įtraukti ir Atėnai, veiksmų programa buvo patvirtinta 2014 m. gruodžio mėn., praėjus keliems mėnesiams po to, kai pasikeitė regiono administracija. Į naująją programą įtraukta nemažai spręstinių problemų, tačiau ir to nepakanka visiems Atikos regiono poreikiams patenkinti. Intervencinės veiklos politikos pokyčiai, daugybės išankstinių sąlygų bei savaiminių sustabdymų taikymas ir konkrečių finansinių bei faktinių tikslų siekimas yra sudėtinės naujojo programavimo laikotarpio dalys, į kurias turi atsižvelgti Atikos regiono veiksmų programos vadovaujančioji institucija.

Atikos regiono veiksmų programai numatyta skirti 1,1 mlrd. EUR viešųjų lėšų iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF), kurios paskirstytos trylikai

prioritetinių krypčių ir dešimčiai teminių tikslų. Lėšų iš Sanglaudos fondo ir Kaimo plėtros programos skyrimas sustiprino finansinį regiono pajėgumą naujojoje vystymosi programos partnerystės sutartyje ir tuo pačiu numatė jam svarbių įpareigojimų bei didelių lūkesčių.

Pagrindiniai Atikos regiono veiksmų programos ir vadovaujančiosios institucijos prioritetai yra partnerystės kūrimas regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, galutinių paramos gavėjų gebėjimų stiprinimas ir naudojimas Europos Komisijos priemonėmis, visų pirma integruotomis teritorinėmis investicijomis, finansinėmis priemonėmis, sąžiningumo paktais, bendra parama Europos regionų projektams (JASPERS) ir kt. Tai yra esminės sąlygos, užtikrinančios sėkmingą bendruomenės ir nacionalinių išteklių panaudojimą.

Realūs tikslai, kuriuos galima pasiekti iki 2014–2020 m. programavimo laikotarpio pabaigos, yra įsisenėjusių Atikos aplinkos problemų išsprendimas (rytinės Atikos dalies kanalizacijos valymas ir nuotekų apdorojimas, aplinką tausojantis kietųjų atliekų tvarkymas), skurdo ir socialinės atskirties mažinimas, tam tikrų Atėnų miesto erdvių išnaudojimas pritaikius integruotas bei daugialypes intervencijos priemones ir inovacijas užtikrinantis mokslo ir mokslinių tyrimų pajėgumų derinimas su verslo poreikiais.

Atikos regiono veiksmų programos pažanga bus vertinama ne tik pagal lėšų panaudojimo lygį, bet ir veiksmingumo, veiklos rezultatų bei tinkamo bendruomenės išteklių panaudojimo požiūriais. Vadovaujančiosios institucijos ir Atikos regiono nariai metodiškai dirba, siekdami šių tikslų.

DIMITRIS DROSIS – *Atikos regiono veiksmų programos Specialiosios vadovaujančiosios institucijos vadovas*

▶ PRANCŪZIJA

▶ TERŠALŲ NEIŠSKIRIANČIŲ VANDENILIŲ VAROMŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ EKONOMIKOS PRADŽIA

„[Stotelių Grenoblyje ir Lione] įrengimas rodo, kad teršalų neišskiriančios vandeniliu varomos transporto priemonės Ronos-Alpių regione tapo tikrove! Mes eisime dar toliau: antrajame projekto „HyWay“ etape numatoma vietinė vandenilio gamyba iš vietoje gaunamos atsinaujinančiosios elektros energijos siekiant, kad transportas visiškai neišskirtų anglies dvideginio.“

Overnės-Ronos-Alpių regionas, įgyvendindamas Europos regioninės plėtros fondo / Europos socialinio fondo regiono veiksmų programą, skatina atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir 2014–2020 m. laikotarpiu perėjimui prie kitų energijos išteklių išleis beveik 100 mln. EUR iš skirtos 509 mln. EUR sumos.

Šio visoje šalyje vykdomo novatoriško projekto tikslas – pristatyti Prancūzijos vandenilio energetikos sektorių ir siekti, kad ši technologija būtų konkurencingesnė. Apskaičiuota, kad pasibaigus trejų metų projektui bus sukurta apie 100 darbo vietų.

Overnės-Ronos-Alpių regionas suburia 80% Prancūzijos vandenilio energetikos sektoriaus dalyvių. Įgyvendinant 2014 m. spalio mėn. pradėtą programą „Vandenilio pripažinimo metai“, keliose įkrovimo stotelėse Grenoblyje ir Lione buvo pristatytos vandeniliu / baterija varomos hibridinės universaliosios transporto priemonės.

Projekto „HyWay“ metu yra įgyvendinamas unikalus ir naujoviškas modelis, pagal kurį aplink dvi įkrovimo stoteles bus kuriamas universalųjų transporto priemonių, kuriose bus įrengti vandenilio baterijų komplektai, du kartus prailginantys važiavimo atstumą, parkas. Pirmieji jo naudotojai yra vandeniliu varomo darniojo transporto pradininkai. Vandenilio energija prisideda prie aplinkos išsaugojimo, visų pirma sprendžiant į anglies dioksido neišskiriančio transporto iššūkį – mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir taršą miestų teritorijose.

Konkurencingumo klasteris „Tenerdis“ dirba su ne mažiau kaip aštuoniais pramonės partneriais ir Prancūzijos atominės energijos ir alternatyvios energijos komisija (CEA), kad sėkmingai užbaigtų šį pasirengimo pramoninei gamybai skirtą demonstracinį projektą.

2015 m. birželio mėn. projektas „HyWay“ žengė svarbų žingsnį ir pristatė 21 transporto priemonę bei tris vandenilio papildymo stoteles Grenoblyje. Elektrinės universaliosios transporto priemonės, kuriose įrengtos pagal CEA technologiją pagamintos vandenilio baterijos naudojimo laiko prailginimo priemonės, gali nuvažiuoti 300 km per dieną vairavimo mieste sąlygomis.

2016 m. vasario mėn. Lione buvo įrengta nauja vandenilio papildymo stotelė, kuri gali pripildyti transporto priemonę per mažiau nei septynias minutes esant 350 barų slėgiui ir aptarnauti apie 15 transporto priemonių per dieną – keturis kartus daugiau nei pirminė demonstracinė stotelė.

Šis 50 vandeniliu varomų transporto priemonių parkas šiuo metu yra didžiausias Europoje. Per pirmus keturis naudojimo mėnesius kai kurios transporto priemonės nuvažiuo daugiau nei 60 000 km, o papildymai stotelėse viršijo 280 kartų.

Antrajame projekto etape planuojama padidinti vietinę vandenilio gamybą iš vietoje gaunamos atsinaujinančiosios elektros energijos, demonstruojant visos vandenilio grandinės potencialą, nuo atsinaujinančiųjų išteklių iki aplinkos neteršiančio transporto.

CHANTAL MOREAU – Europos programų direktorė, Overnės-Ronos-Alpių regionas

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

► FINANSAVIMAS PAGAL PEACE PROGRAMĄ SKATINA SUSISKALDŽIUSIŲ BENDRUOMENIŲ SUSITAIKYMĄ

Finansavimas pagal ES programą PEACE visiškai pakeitė istorinę sektantinę konflikto zoną Šiaurės Belfasto širdyje.

Įkūrus Girdvudo bendruomenės centrą, apleistoje vietoje, kažkada garsėjusioje aršiais kaimynystėje gyvenančių protestantų ir katalikų bendruomenių susirėmimais, bus vykdoma sporto ir kitokia visuomeninė veikla, skatinanti šių bendruomenių sanglaudą.

Tokį virsmą užtikrino parama pagal ES programą PEACE III, kuri pastaruosius du dešimtmečius prisidėjo prie Šiaurės Airijos ir Airijos pasienio grafysčių taikos ir susitaikymo rėmimo. Pagal šią vienintelę tokio pobūdžio programą visose 28-iose valstybėse narėse, įgyvendinamą nuo 1995 m., šiam regionui buvo skirta apie 2 mlrd. EUR.

Neseniai patvirtinta 2014–2020 m. programa PEACE IV, kurios bendra vertė yra 270 mln. EUR (iš ERPF šiai programai bus skirta 229 mln. EUR). Šią programą valdo ir įgyvendina ES specialiųjų programų įstaiga (SEUPB).

Atsižvelgiant į sėkmingą daugelio bendrų erdvių iniciatyvų (pvz., Girdvudo centro) įgyvendinimą programos PEACE III reikalavimus atitinkančiame regione, finansavimas bus tęsiamas ir pagal programą PEACE IV. Ši programa remia daugelio naujų bendrų erdvių plėtrą ir vietos iniciatyvas, kuriomis siekiama paversti įtraukesnėmis viešąsias miestų, miestelių ir kaimų erdves.

Siekiant užtikrinti ilgalaikį poveikį regione, programoje PEACE IV numatyta pagalba vaikams ir jaunimui mokyklose bei už jų ribų. Airijoje ir Šiaurės Airijoje gyvena daug jaunų žmonių: daugiau nei trečdalis Šiaurės Airijos gyventojų yra jaunesni nei 25 m. asmenys, neturintys tiesioginės patirties ankstesniuose aršiuose konfliktuose. Tačiau nepaisant to, segregacijos ir atskirties problemos šioje amžiaus grupėje vis dar plačiai paplitusios.

Todėl nemaža dalis programos PEACE IV paramos bus skirta marginalizuotiems ir palankių sąlygų neturintiems jaunuoliams abipus pasienio, kurie galėtų įsitraukti į antisuomeninę, smurtinę ar disidentinę veiklą. Programos tikslas yra suteikti jiems bendrumo jausmą ir paskatinti juos įsitraukti į bendruomenių sanglaudos ir atsakomybės už bendruomenės plėtrą procesus.

Šiaurės Airijoje 92,6% vaikų lanko mokyklas, kurios yra daugiausia susijusios su viena bendruomene. Airijoje daugiau nei 90% mokyklų priklauso ir yra valdomos Katalikų bažnyčios. Tai labai apriboja skirtingos kilmės žmonių galimybes bendrauti ir mokytis vieniems iš kitų. Programos PEACE IV lėšomis bus finansuojamos bendro švietimo iniciatyvos, kurios užtikrins skirtingos kilmės mokinių ir mokytojų tiesioginį bei ilgalaikį mokymu pagrįstą bendravimą.

Atsižvelgiant į sėkmingą daugelio bendrų erdvių iniciatyvų įgyvendinimą programos reikalavimus atitinkančiame regione, panašioms iniciatyvoms bus skiriama nemaža paramos dalis. Programa PEACE IV remia daugelio naujų bendrų erdvių plėtrą ir vietos iniciatyvas, kuriomis siekiama paversti įtraukesnėmis viešąsias miestų, miestelių ir kaimų erdves.

Dėl Šiaurės Airijos ir Airijos pasienio grafysčių istorinių nesutarimų kai kurie visuomenės sluoksniai vis dar susiduria su įvairovės ir skirtumų problemomis. Todėl programoje ypatingas dėmesys bus skiriamas gerų santykių regioniniu lygmeniu ir partnerystės su kompetentingomis valdžios institucijomis skatinimui.

Paramą nuo konflikto visame regione nukentėjusiems asmenims koordinuos Šiaurės Airijoje įsteigta Aukų ir nukentėjusiųjų tarnyba

Daugiau informacijos žr. www.seupb.eu

JOHN McCANDLESS – ES specialiųjų programų įstaigos viešųjų ryšių vadovas

VOKIETIJA

▶ APSAUGA NUO POTVYNIŲ TIURINGIJOJE

Pražūtingas potvynis, nuo kurio 2013 m. vasarą nukentėjo Tiuringijos regionas, paskatino įgyvendinti Federalinį apsaugos nuo potvynių planą.

Nepriklausoma Tiuringijos žemė yra Vokietijos Federacinės Respublikos vidurio aukštumoje. Tai yra potvynių rizikos teritorija su 1867 km vandens, kuris gali patvinti, iš kurio 1273 km yra regiono valdžios jurisdikcijoje ir 594 km priklauso savivaldybės kompetencijai.

Visiems rizikingiems vandens telkiniams buvo sukurti potvynių rizikos žemėlapiai, potvynių grėsmės žemėlapiai ir potvynių rizikos valdymo planai. Naudoti metodai ir išsamūs planai pateikti Federalinėje apsaugos nuo potvynio programoje, skirtoje pradiniam direktyvos dėl potvynių rizikos valdymo ciklui (2016–2021 m.).

Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) yra ideali finansavimo priemonė iniciatyvoms, kuriomis siekiama įgyvendinti apsaugos nuo potvynių sistemas. Veiksminga, prevencinė apsauga nuo potvynių apima potvynių prevenciją, žemės naudojimo valdymą ir technines apsaugos nuo potvynių priemones, kurios viena kitą papildoma.

Potvynių prevencija apima tikslios informacijos perdavimą, kad nukentėjusieji patys imtųsi atsargumo priemonių (elgesio, struktūrinių priemonių ir draudimo atžvilgiu), ir esminių duomenų perdavimą skubiosios pagalbos tarnyboms.

Preveninės žemės naudojimo priemonės apima užtvindymo zonų žymėjimą, kad toje vietovėje būtų ribojamos statybos, o decentralizuotos apsaugos nuo potvynių priemonės, kaip antai pritaikytas žemės naudojimas ir pylimai, gali sumažinti susidariusį nuotėkį.

Techninė apsauga nuo potvynio – tai struktūrinės priemonės, kuriomis užtikrinama, kad vandens telkinys galėtų absorbuoti tam tikrą potvynio vandens kiekį nesukeliant didelės žalos.

Apsaugos nuo potvynių planai parengti visiems Tiuringijos vandens telkiniams, kuriems gresia potvyniai ir kuriais turi

rūpintis regionas bei savivaldybės. Žalą kelia ne tik užliejantis vanduo, bet ir galimose užtvindymo zonose pastatytos gyvenvietės, taip pat nepakankamos investicijos į potvynio rizikos mažinimą.

Todėl apsaugos nuo potvynių sistemos Tiuringijoje bus pastatytos kuo toliau nuo vandens telkinių. Nusausintos potvynių vietos sudaro sąlygas sinergijai (pvz., natūralesnio vandens telkinio susidarymas, integracija į miesto infrastruktūrą, sukuriant vietą atsipalaiduoti ir pabūti gamtoje, taip pat pritaikymas pėsčiųjų ar dviračių takams).

Kadangi tam reikalinga erdvė, bus perkama ir griauinama daugiau pastatų, o laukai dažniau patvins, reikės naujo planavimo metodo.

Ši nusausinimo strategija gali sukelti didelių problemų gyventojams ir vėlavimus, jei kiltų konfliktai. Siekiant to išvengti, Tiuringija ieškos ir analizuos apsaugos nuo potvynių galimybes, o išvadas skaidriai pateiks visiems susijusiems gyventojams. Visa techninė informacija bus lengvai prieinama (žr. 2015 m. ERPF kasmetinio renginio pradžios tinklalapį: Karsten Pehlke; vaizdo įrašas, virtualus projekto turas ir paroda). Tikimasi, kad šios pastangos padės sutrumpinti projekto įgyvendinimo metu sugaištą laiką.

KARSTEN PEHLKE – planavimo direktorius, ir **VOLKER KURZ**, Tiuringijos ekonomikos, mokslo ir skaitmeninės visuomenės ministerijos vyresnysis patarėjas

BŪKITE IŠGIRSTI

regio-panorama@ec.europa.eu

► TYRIMO REZULTATAI RODO TEIGIAMĄ POŽIŪRĮ Į GYVENIMĄ EUROPOS MIESTUOSE

VISUOSE MIESTUOSE, KURIUOSE BUVO ATLIKTAS TYRIMAS, IŠSKYRUS ŠEŠIS, NE MAŽIAU KAIP 80% EUROPIEČIŲ YRA PATENKINTI

Paprastai europiečiai yra labai patenkinti savo miestu, tačiau paslaugų vertinimas atskleidžia didelių skirtumų tarp miesto teritorijų. Čia pateikiami kai kurie svarbiausi neseniai paskelbto 2015 m. tyrimo apie gyvenimo kokybę Europos miestuose rezultatai. Kai kurių miestų rezultatai buvo žymiai geresni nei per paskutinį tyrimą 2012 m.

2015 m. gegužės–birželio mėn. atliktą tyrimą sudarė 30 klausimų, į kuriuos atsakė daugiau kaip 40 000 gyventojų iš 83 Europos miestų. Tyrimo dalyviai gyvena 28 Europos Sąjungos valstybėse narėse, taip pat Islandijoje, Norvegijoje, Šveicarijoje ir Turkijoje. Nors duomenys turėtų būti analizuojami atsižvelgiant į kiekvieno miesto konkrečias aplinkybes, atsakymai parodo bendrą viešąją nuomonę. Be to, šis tyrimas yra išskirtinis tuo, kad jame dėmesys skiriamas žmonių nuomonei apie jų mieste teikiamas paslaugas, taip pat saugumą, užsieniečių buvimą bei integraciją ir pasitikėjimą kitais žmonėmis.

Apie didelį pasitenkinimo lygį bendrai

Apskritai, respondentai yra labai patenkinti miestais, kuriuose gyvena. Bent 80% visų miestų, išskyrus šešis, gyventojų yra patenkinti. Labiausiai patenkinti yra Oslo, Ciuricho (po 99%), Olborgo, Vilniaus ir Belfasto (po 98%) gyventojai. 52 iš 83 miestų dauguma respondentų jaučiasi saugūs. Kuo daugiau respondentų teigia, kad jaučiasi saugūs, tuo labiau jie yra patenkinti gyvenimu savo mieste. Pastebėta, kad ženkliai padidėjo pasitenkinimas gyvenimu Atėnuose (67%, +15) ir Atėnų priemiesčiuose (71%, +15).

Pasitikėjimas kitais gyventojais yra didelis daugiau kaip trijuose ketvirtadaliuose miestų. 35 miestuose ne mažiau kaip

70% respondentų sutinka, kad daugeliu žmonių jų miestuose galima pasitikėti, o 66 miestuose su tuo sutinka ne mažiau kaip 50% respondentų.

Gyventojai taip pat gana patenkinti žaliosiomis erdvėmis: 64 miestuose pasitenkinimo lygis yra ne mažesnis kaip 70%.

Vis dėlto, tyrimas atskleidė skirtingą miestų gyventojų požiūrį į kai kuriuos teiginius apie infrastruktūrą ir įrangą, kaip antai viešąjį transportą, sveikatos priežiūros paslaugas, sporto infrastruktūrą ir švietimo įstaigas, gatvių bei pastatų būklę ir viešąsias erdves.

Daugelyje miestų didelį susirūpinimą kelia darbo vietos ir galimybės įsigyti prieinamą būstą, taip pat labai skiriasi pasitenkinimas viešuoju transportu. Be to, viešąjį transportą naudojančių gyventojų skaičius svyruoja nuo 80% Paryžiuje iki 5% Nikosijoje. Daugelyje miestų žmonės yra prastos nuomonės apie administracines paslaugas. Tyrimas parodė gana skirtingą požiūrį ir į švaros standartus.

Dėmesys 28 ES valstybių narių sostinėms

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad sostinėse yra tam tikrų galimybių ir iššūkių. Teigiamas dalykas yra tas, kad tarp 15 miestų, kuriuose labiausiai naudojamas viešasis transportas, 10 yra ES valstybių narių sostinės. Tačiau sostinėse gyvenantys respondentai yra daug mažiau patenkinti triukšmo lygiu, palyginti su kitų miestų gyventojais. Daugelyje sostinių susiduriama ir su prieinamo būsto problema. Be to, daugelio sostinių gyventojai nėra patenkinti mokyklomis ir švietimo įstaigomis.

TRIUKŠMO LYGIO VERTINIMAS ES SOSTINĖSE

„Patenkinti“

	Dublinas	82%
	Helsinkis	81%
	Liuksemburgas	79%
	Viena	78%
	Stokholmas	77%
	Ryga	77%
	Vilnius	76%
	Londonas	75%
	Liubiana	74%
	Kopenhaga	71%
	Amsterdamas	69%
	Talinas	69%
	Zagrebas	69%
	Nikosija	64%
	Berlynas	58%
	Bratislava	57%
	Praha	54%
	Briuselis	54%
	Budapeštas	50%
	Paryžius	47%
	Varšuva	46%
	Madridas	45%
	Roma	45%
	Lisabona	45%
	Valeta	45%
	Sofija	36%
	Atėnai	34%
	Bukareštas	31%

MOKYKLŲ IR KITŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ VERTINIMAS ES SOSTINĖSE

„Patenkinti“

	Dublinas	83%
	Helsinkis	79%
	Nikosija	79%
	Liubiana	79%
	Liuksemburgas	78%
	Praha	75%
	Amsterdamas	75%
	Paryžius	71%
	Zagrebas	71%
	Viena	71%
	Stokholmas	67%
	Lisabona	66%
	Londonas	66%
	Briuselis	65%
	Valeta	65%
	Kopenhaga	64%
	Ryga	62%
	Talinas	61%
	Varšuva	61%
	Bratislava	55%
	Berlynas	53%
	Vilnius	52%
	Budapeštas	51%
	Atėnai	50%
	Roma	50%
	Madridas	50%
	Bukareštas	48%
	Sofija	47%

„Tikiuosi, kad rezultatai paskatins visus miestų plėtroje dalyvaujančius subjektus ir suinteresuotuosius asmenis taikyti holistinę požiūrį į socialines, ekonomines, kultūrinės ir aplinkos problemas.“

▶ CORINA CREȚU, UŽ REGIONINĘ POLITIKĄ ATSAKINGA KOMISIJOS NARĖ

VIEŠASIS TRANSPORTAS

VIEŠOJO TRANSPORTO (AUTOBUSŲ, TRAMVAJŲ IR METRO) VERTINIMAS

	Miškolcas	Budapeštas	Burgasas	Krokuva	Ženeva	Lilis	Ovjedas	Nikosija	Košicė	Ryga
2015 m.	 65%	 67%	 86%	 82%	 82%	 77%	 66%	 41%	 45%	 67%
Palyginti su 2012 m.	+25	+22	+19	+19	+19	-9	-9	-9	-12	-14

Bendrai, tyrimo rezultatai rodo, jog nepaisant to, kad Europos miestų gyventojai yra iš esmės patenkinti savo padėtimi (ne mažiau kaip devyni iš dešimties respondentų teigia esantys patenkinti savo gyvenimu, o didžioji dauguma yra patenkinti gyvenamąja vieta), infrastruktūros ir paslaugų vertinimai labai skiriasi. Ypač nuomonės skyrėsi dėl viešojo transporto, sveikatos priežiūros ir aplinkos. Rezultatai rodo, kad reikia taikyti holistinį požiūrį į socialines, ekonomines, kultūrinės ir aplinkos problemas.

Skirtingos nuomonės apie viešąjį transportą

Pasitenkinimas viešuoju transportu yra labai skirtingas – nuo 97% Ciuriche iki 14% Palerme. 40 iš 83 miestų ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai respondentų teigė esantys patenkinti savo miesto viešuoju transportu. Keliuose miestuose didelė dalis respondentų negalėjo išreikšti savo nuomonės apie viešąjį transportą, pvz., Reikjavike (30%), Valetuje (29%) ir Nikosijoje (24%). Tai iš dalies galima paaiškinti tuo, kad daugelis tuose miestuose gyvenančių žmonių nesinaudoja viešuoju transportu.

PAGRINDINĖS PROBLEMOS MANO MIESTE

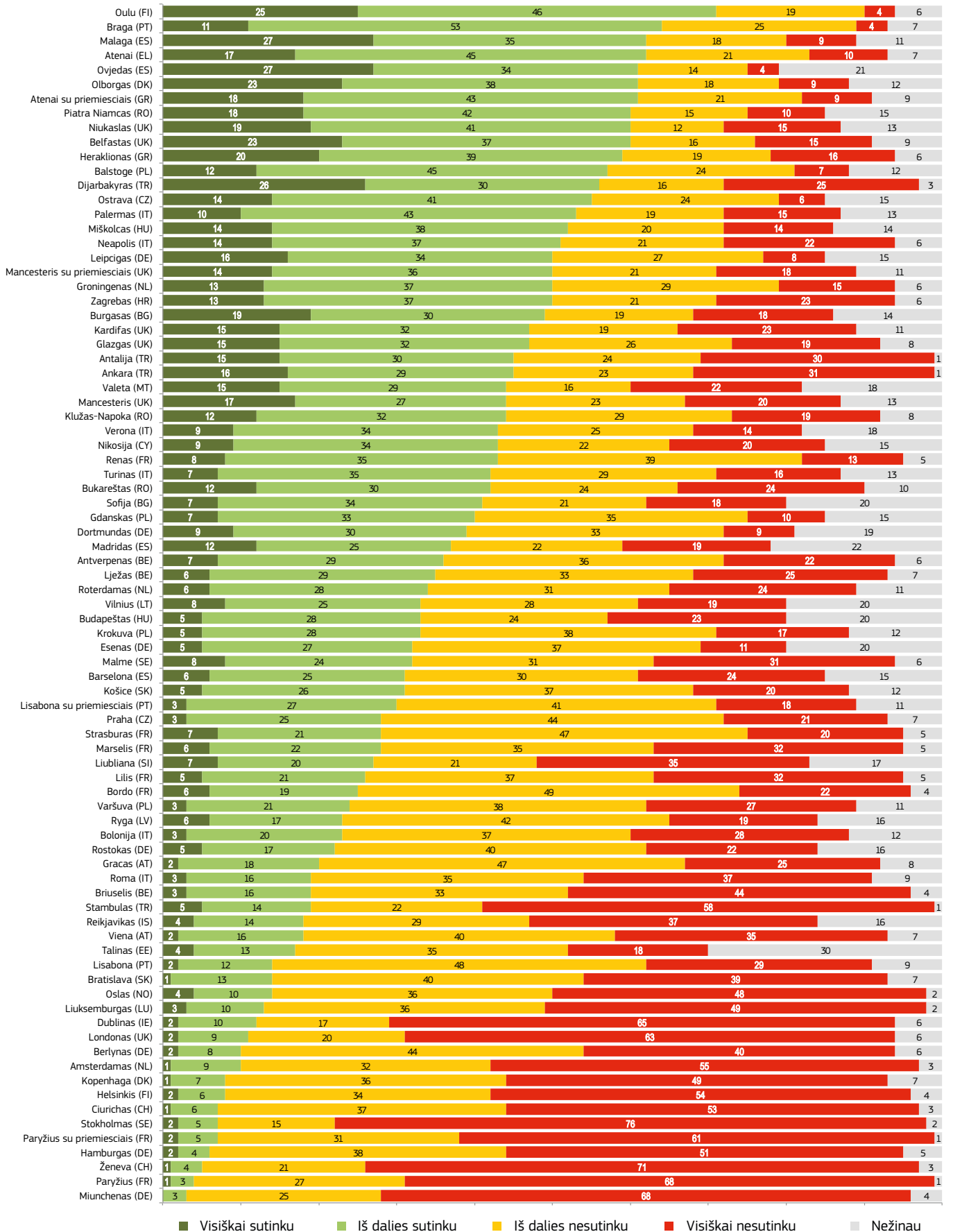
Iš dešimties išvardytų problemų trys – sveikatos priežiūra, nedarbas ir mokymas – vertinamos kaip pačios svarbiausios jų miestui. Šie trys aspektai yra svarbesni už saugumą, viešąjį transportą, kelių infrastruktūrą, oro taršą, būstą, socialines paslaugas ir triukšmą.

- 63 iš 83 miestų sveikatos priežiūra yra paminėta kaip viena iš trijų pagrindinių problemų, kuri, kaip pati didžiausia, įvardyta 27 miestuose.
- Nedarbas paminėtas kaip viena iš trijų vyraujančių problemų 52 miestuose, o kaip pagrindinė problema – 23 miestuose.
- Švietimas ir mokymas yra viena iš trijų pagrindinių problemų 59 iš 83 miestų ir užima pirmą vietą 18 miestų.
- Būsto problema yra didžiausia septyniuose miestuose ir viena iš trijų didžiausių problemų dar dešimtyje.
- Oro tarša tarp trijų didžiausių problemų įvardyta 14 miestų.
- Kelių infrastruktūra yra viena iš trijų pagrindinių problemų 18 miestų.
- Saugumas vertinamas kaip viena iš trijų pagrindinių problemų 16 miestų.
- Viešasis transportas yra tarp trijų pagrindinių problemų 10 miestų.
- Socialinės paslaugos patenka tarp trijų pagrindinių problemų keturiuose miestuose.
- Triukšmas neįvardytas nė vieno tyrime dalyvavusio miesto pirmajame problemų trejetuke.

BŪSTO PRIEINAMUMAS

LENGVA SUSIRASTI GERĄ BŪSTĄ UŽ PRIIMTINĄ KAINĄ (MIESTO PAVADINIMAS)

Gero būsto už priimtina kainą suradimas daugelio respondentų vertinamas kaip problema daugiau nei pusėje tyrimo dalyvavusių miestų. Ši problema ypač didelė sostinėse. Būstas yra tarp trijų pagrindinių problemų 12 miestų ir didžiausia problema šešiuose miestuose.

ĮSIDARBINIMO GALIMYBĖS

LENGVA SUSIRASTI DARBĄ (MIESTO PAVADINIMAS)

		Sutinku 👍	Nesutinku 👎
 Praha		72	24
 Klužas-Napoka		67	22
 Miunchenas		62	20
 Bratislava		62	31
 Oslas		59	29
 Stokholmas		58	33
 Sofija		58	34
 Antverpenas		56	34
 Varšuva		54	38
 Hamburgas		52	27
 Ciurichas		52	31
 Kopenhaga		51	32
 Vilnius		51	33
 Antalija		51	45
 Londonas		50	36
 Palermas		3	96
 Neapolis		5	93
 Turinas		9	85
 Atėnai		10	85
 Malaga		11	85
 Atėnai		11	84
 Ovjedas		9	83
 Roma		12	83
 Balstogė		12	82
 Madridas		12	81
 Miškolcas		12	80
 Lisabona		17	77
 Braga		17	77
 Barselona		17	75
 Ostrava		19	75

Tik 14 miestų dauguma respondentų atsakė, kad darbą susirasti yra lengva. **Nedarbas** paminėtas kaip viena iš trijų (iš dešimties pasiūlytų) didžiausių problemų 52 miestuose ir didžiausia problema 23 miestuose.

ORO KOKYBĖ

AR ESATE PATENKINTI ORO KOKYBE SAVO MIESTE?

		Sutinku 👍	Nesutinku 👎
 Rostokas		94	5
 Groningenas		92	6
 Balstogė		92	7
 Ciurichas		91	8
 Niukaslas		90	7
 Olborgas		89	7
 Dublinas		88	11
 Helsinkis		88	11
 Oulu		88	11
 Viena		88	12
 Belfastas		86	10
 Kardifas		86	12
 Piatra Niamcas		86	13
 Leipcigas		85	13
 Krokva		16	83
 Ostrava		23	76
 Bukareštas		22	75
 Paryžius		25	73
 Atėnai		27	72
 Sofija		28	69
 Burgasas		30	68
 Paryžius su priemiesčiais		30	68
 Roma		32	68
 Madridas		31	66
 Barselona		33	66
 Palermas		34	65
 Neapolis		34	65
 Turinas		35	63
 Valeta		35	62
 Atėnai		39	59
 Gracas		46	53
 Budapeštas		48	51

Respondentų nuomonės labiausiai išsiskyrė dėl **oro kokybės**. Vis dėlto, **oro tarša** yra tarp trijų didžiausių problemų 13 miestų ir didžiausia problema penkiuose miestuose.

MANO MIESTO ĮSIPAREIGOJIMAS KOVOTI SU KLIMATO KAITA

	Krokuva	Zagrebas	Gracas	Viena	Malaga	Helsinkis	Vilnius	Balstogė	Budapeštas	Praha	Lilis	Lisabona	Ankara	Briuselis	Stambulas
2015 m.	60%	51%	67%	75%	58%	62%	62%	62%	55%	40%	64%	48%	52%	49%	41%
Palyginti su 2012 m.	+21	+15	+13	+12	+11	+10	+10	+10	+10	+10	-9	-9	-10	-10	-17

Beveik du trečdaliai tyrime dalyvavusių miestų (57 iš 83) sutiko, kad jų miestas kovoja su klimato kaita. Nuo 2012 m. su tuo sutinkančių žmonių skaičius žymiai išaugo daugelyje Europos

miestų. Didžiausias augimas užfiksuotas Krokuvoje (60%, +21), Zagrebe (51%, +15), Grace (67%, +13), Vienoje (75%, +12) ir Malagoje (58%, +11).

Kodėl žmonėms patinka gyventi Europos miestuose

Apklausoje dalyvavo 41 000 žmonių iš 79 Europos miestų. Tyrimas buvo atliktas visose sostinėse.

Visuose miestuose, išskyrus šešis, 80 % europiečių yra patenkinti gyvenimu savo mieste

Oslas ir Ciurichas 99%

Belfastas 98%

2

1

Vilnius 98%

2

64 miestuose dauguma respondentų yra patenkinti savo rajone esančių gatvių ir pastatų būkle

Dauguma respondentų visuose miestuose, išskyrus vieną, yra patenkinti savo miesto kultūros įstaigomis

Visuose miestuose, išskyrus septynis, dauguma respondentų sutinka, kad užsieniečių buvimas miestui yra naudingas

50 miestų dauguma respondentų mano, kad jų miesto administracinės tarnybos efektyviai padeda žmonėms

Daugiau kaip 90 % respondentų yra patenkinti oro kokybe Rostoke, Balstogėje ir Ciuriche

60 miestų dauguma respondentų yra patenkinti savo miesto švara

72 % respondentų Prahoje atsakė, kad susirasti darbą yra lengva

43 miestuose ne mažiau kaip 70 % respondentų yra patenkinti sveikatos priežiūros paslaugomis

Europos miestų gyventojai paprastai yra labai patenkinti viešosiomis erdvėmis

Dauguma respondentų jaučiasi saugūs beveik visuose miestuose

85 % respondentų Oulu mieste yra patenkinti sporto infrastruktūra

53 miestuose ne mažiau kaip 80 % respondentų yra patenkinti žaliosiomis erdvėmis

Šaltinis: Gyvenimo kokybė miestuose, 2016 m., Europos Komisija.

DAUGIAU INFORMACIJOS

2015 m. leidinys ir ankstesni leidiniai:
<http://europa.eu/!wD39kk>

Visus greituosius „Eurobarometro“ tyrimus rasite čia:
<http://europa.eu/!jx34Jp>

Greitojo „Eurobarometro“ tyrimo Nr. 419 nacionalinės ataskaitos
<http://europa.eu/!rV86pc>

KOKIOS TRYS SVARBIAUSIOS PROBLEMOS, JŪSŲ NUOMONE, YRA JŪSŲ MIESTE

ANTVERPENAS (BE)		MIUNCHENAS (DE)		LILIS (FR)
Švietimas ir mokymas	0,45	Būstas	0,56	Nedarbas
Saugumas	0,38	Švietimas ir mokymas	0,43	Saugumas
Sveikatos priežiūra	0,36	Socialinės paslaugos	0,27	Švietimas ir mokymas
BRIUSELIS (BE)		ROSTOKAS (DE)		MARSELIS (FR)
Švietimas ir mokymas	0,47	Švietimas ir mokymas	0,44	Nedarbas
Saugumas	0,4	Nedarbas	0,35	Saugumas
Nedarbas	0,38	Sveikatos priežiūra	0,33	Švietimas ir mokymas
LJEŽAS (BE)		TALINAS (EE)		PARYŽIUS (FR)
Saugumas	0,47	Kelių infrastruktūra	0,52	Būstas
Švietimas ir mokymas	0,43	Sveikatos priežiūra	0,49	Oro tarša
Sveikatos priežiūra	0,37	Švietimas ir mokymas	0,3	Švietimas ir mokymas
BURGASAS (BG)		DUBLINAS (IE)		RENAS (FR)
Oro tarša	0,62	Sveikatos priežiūra	0,6	Švietimas ir mokymas
Sveikatos priežiūra	0,58	Būstas	0,45	Sveikatos priežiūra
Nedarbas	0,37	Nedarbas	0,42	Nedarbas
SOFIJA (BG)		ATĖNAI (EL)		STRASBŪRAS (FR)
Sveikatos priežiūra	0,48	Nedarbas	0,59	Nedarbas
Oro tarša	0,47	Sveikatos priežiūra	0,48	Oro tarša
Kelių infrastruktūra	0,37	Saugumas	0,4	Švietimas ir mokymas
OSTRAVA (CZ)		HERAKLIONAS (EL)		PARYŽIUS SU PRIEMIESČIAIS (FR)
Oro tarša	0,76	Nedarbas	0,51	Oro tarša
Nedarbas	0,71	Kelių infrastruktūra	0,5	Būstas
Saugumas	0,38	Sveikatos priežiūra	0,47	Švietimas ir mokymas
PRAHA (CZ)		ATĖNAI SU PRIEMIESČIAIS (EL)		ZAGREBAS (HR)
Kelių infrastruktūra	0,49	Nedarbas	0,62	Nedarbas
Saugumas	0,42	Sveikatos priežiūra	0,5	Sveikatos priežiūra
Oro tarša	0,38	Saugumas	0,38	Švietimas ir mokymas
OLBORGAS (DK)		BARSELONA (ES)		BUDAPEŠTAS (HU)
Švietimas ir mokymas	0,55	Sveikatos priežiūra	0,56	Sveikatos priežiūra
Sveikatos priežiūra	0,4	Nedarbas	0,51	Nedarbas
Nedarbas	0,33	Švietimas ir mokymas	0,48	Oro tarša
KOPENHAGA (DK)		MADRIDAS (ES)		MIŠKOLCAS (HU)
Būstas	0,38	Sveikatos priežiūra	0,6	Nedarbas
Nedarbas	0,37	Nedarbas	0,58	Sveikatos priežiūra
Švietimas ir mokymas	0,37	Švietimas ir mokymas	0,53	Saugumas
BERLYNAS (DE)		MALAGA (ES)		REIKJAVIKAS (IS)
Švietimas ir mokymas	0,53	Nedarbas	0,66	Sveikatos priežiūra
Būstas	0,41	Sveikatos priežiūra	0,54	Švietimas ir mokymas
Nedarbas	0,33	Švietimas ir mokymas	0,47	Būstas
DORTMUNDAS (DE)		OVJEDAS (ES)		BOLONIJA (IT)
Nedarbas	0,48	Sveikatos priežiūra	0,62	Nedarbas
Švietimas ir mokymas	0,47	Nedarbas	0,52	Saugumas
Kelių infrastruktūra	0,32	Švietimas ir mokymas	0,47	Sveikatos priežiūra
ESENAS (DE)		HELSINKIS (FI)		NEAPOLIS (IT)
Švietimas ir mokymas	0,49	Sveikatos priežiūra	0,52	Nedarbas
Kelių infrastruktūra	0,39	Viešasis transportas	0,49	Sveikatos priežiūra
Nedarbas	0,32	Švietimas ir mokymas	0,44	Saugumas
HAMBURGAS (DE)		OULU (FI)		PALERMAS (IT)
Švietimas ir mokymas	0,55	Švietimas ir mokymas	0,6	Nedarbas
Būstas	0,47	Sveikatos priežiūra	0,57	Sveikatos priežiūra
Kelių infrastruktūra	0,33	Nedarbas	0,35	Kelių infrastruktūra
LEIPCIGAS (DE)		BORDO (FR)		ROMA (IT)
Švietimas ir mokymas	0,49	Nedarbas	0,4	Nedarbas
Kelių infrastruktūra	0,33	Būstas	0,38	Viešasis transportas
Saugumas	0,32	Švietimas ir mokymas	0,37	Sveikatos priežiūra

TURINAS (IT)		GDANSKAS (PL)		ANKARA (TR)	
Nedarbas	0,68	Sveikatos priežiūra	0,63	Švietimas ir mokymas	0,47
Saugumas	0,33	Kelių infrastruktūra	0,36	Sveikatos priežiūra	0,44
Sveikatos priežiūra	0,31	Nedarbas	0,32	Viešasis transportas	0,34
VERONA (IT)		KROKUVĄ (PL)		ANTALIJA (TR)	
Nedarbas	0,53	Oro tarša	0,6	Švietimas ir mokymas	0,44
Oro tarša	0,34	Sveikatos priežiūra	0,49	Sveikatos priežiūra	0,39
Kelių infrastruktūra	0,32	Kelių infrastruktūra	0,33	Viešasis transportas	0,29
NIKOSIJA (CY)		VARŠUVA (PL)		DIJARBAKYRAS (TR)	
Nedarbas	0,57	Sveikatos priežiūra	0,63	Nedarbas	0,57
Sveikatos priežiūra	0,36	Kelių infrastruktūra	0,41	Švietimas ir mokymas	0,51
Kelių infrastruktūra	0,31	Švietimas ir mokymas	0,28	Sveikatos priežiūra	0,35
VILNIUS (LT)		BRAGA (PT)		STAMBULAS (TR)	
Sveikatos priežiūra	0,44	Sveikatos priežiūra	0,56	Švietimas ir mokymas	0,44
Švietimas ir mokymas	0,34	Nedarbas	0,55	Viešasis transportas	0,42
Socialinės paslaugos	0,31	Švietimas ir mokymas	0,44	Sveikatos priežiūra	0,4
LIUKSEMBURGAS (LU)		LISABONA (PT)		BELFASTAS (UK)	
Švietimas ir mokymas	0,53	Sveikatos priežiūra	0,47	Sveikatos priežiūra	0,66
Sveikatos priežiūra	0,42	Nedarbas	0,41	Švietimas ir mokymas	0,58
Būstas	0,39	Švietimas ir mokymas	0,4	Nedarbas	0,35
RYGA (LV)		LISABONA SU PRIEMIESČIAIS (PT)		KARDIFAS (UK)	
Sveikatos priežiūra	0,61	Sveikatos priežiūra	0,56	Sveikatos priežiūra	0,53
Kelių infrastruktūra	0,44	Švietimas ir mokymas	0,42	Švietimas ir mokymas	0,48
Švietimas ir mokymas	0,42	Nedarbas	0,39	Būstas	0,32
VALETA (MT)		BUKAREŠTAS (RO)		GLAZGAS (UK)	
Oro tarša	0,54	Sveikatos priežiūra	0,57	Sveikatos priežiūra	0,55
Kelių infrastruktūra	0,43	Oro tarša	0,45	Švietimas ir mokymas	0,49
Sveikatos priežiūra	0,33	Švietimas ir mokymas	0,41	Nedarbas	0,36
AMSTERDAMAS (NL)		KLUŽAS-NAPOKA (RO)		LONDONAS (UK)	
Būstas	0,45	Sveikatos priežiūra	0,55	Sveikatos priežiūra	0,58
Švietimas ir mokymas	0,41	Kelių infrastruktūra	0,47	Švietimas ir mokymas	0,46
Saugumas	0,4	Švietimas ir mokymas	0,39	Būstas	0,44
GRONINGENAS (NL)		PIATRA NEAMCAS (RO)		MANČESTERIS (UK)	
Nedarbas	0,45	Sveikatos priežiūra	0,61	Sveikatos priežiūra	0,48
Sveikatos priežiūra	0,45	Nedarbas	0,48	Švietimas ir mokymas	0,48
Švietimas ir mokymas	0,41	Švietimas ir mokymas	0,39	Nedarbas	0,35
ROTTERDAMAS (NL)		MALMĖ (SE)		NIUKASLAS (UK)	
Saugumas	0,44	Nedarbas	0,59	Sveikatos priežiūra	0,58
Sveikatos priežiūra	0,44	Sveikatos priežiūra	0,56	Švietimas ir mokymas	0,5
Švietimas ir mokymas	0,4	Švietimas ir mokymas	0,5	Nedarbas	0,33
GRACAS (AT)		STOKHOLMAS (SE)		MANČESTERIS SU PRIEMIESČIAIS (UK)	
Oro tarša	0,54	Būstas	0,61	Sveikatos priežiūra	0,51
Švietimas ir mokymas	0,5	Sveikatos priežiūra	0,48	Švietimas ir mokymas	0,46
Viešasis transportas	0,33	Nedarbas	0,4	Būstas	0,29
VIENA (AT)		LIUBLIANA (SI)		ŽENEVA (CH)	
Švietimas ir mokymas	0,58	Nedarbas	0,43	Švietimas ir mokymas	0,51
Sveikatos priežiūra	0,48	Sveikatos priežiūra	0,41	Būstas	0,51
Nedarbas	0,35	Oro tarša	0,25	Sveikatos priežiūra	0,37
OSLAS (NO)		BRATISLAVA (SK)		CIURICHAS (CH)	
Sveikatos priežiūra	0,52	Sveikatos priežiūra	0,52	Švietimas ir mokymas	0,55
Viešasis transportas	0,45	Kelių infrastruktūra	0,42	Būstas	0,51
Švietimas ir mokymas	0,45	Viešasis transportas	0,38	Viešasis transportas	0,34
BALSTOGĖ (PL)		KOŠIČĖ (SK)			
Nedarbas	0,69	Sveikatos priežiūra	0,5		
Sveikatos priežiūra	0,63	Nedarbas	0,45		
Švietimas ir mokymas	0,21	Viešasis transportas	0,33		

► EUROPOS SANGLAUDOS POLITIKA – ISPANIJOS VYSTYMOSI IR INTEGRACIJOS Į EUROPAŲ PAGRINDINIS VEIKSNYS

2014–2020 m. Ispanijoje pagal sanglaudos politiką bus investuota apie 28,6 mlrd. EUR ir suteikta pagalba įgyvendinant struktūrines reformas, reikalingas užtikrinti patikimą ir tvarų vystymąsi vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu.

Prieš tris dešimtmečius, pasirašant Ispanijos stojimo į Europos Bendrijas aktą, tik nedaugelis galėjo pagalvoti apie šalies laukiančius didžiulius ekonominius ir socialinius pokyčius. Ekonomikos augimą XX a. 9-ojo dešimtmečio antroje pusėje daugiausia lėmė Bendrijos vidaus prekyba ir struktūrinės reformos. Tačiau šis gerovės ciklas būtų sunkiai paaiškinamas be Europos sanglaudos politikos investicijų ir stabilizuojančio poveikio. Be to, politika paskatino palyginti teisingą augimo pasiskirstymą tarp autonominių sričių ir prisidėjo prie ekonominės, socialinės bei teritorinės sanglaudos, kaip nurodyta Lisabonos sutartyje. Ispanija, svarbus sanglaudos politikos veiksnys, buvo ir yra pagrindinis naudos gavėjas bei dalyvis.

Sanglaudos politikai tenka apie trečdalis ES biudžeto ir ji yra pagrindinė priemonė, skatinanti investicijas valstybėse narėse ir jų regionuose. 2014–2020 m. daugiau kaip 350 mlrd. EUR iš ES lėšų bus skiriama šiai politikos sričiai, kuri kartu su nacionaliniu bendru finansavimu pritrauks daugiau kaip pusę trilijono eurų.

Ispanija yra absoliučiais dydžiais didžiausia lėšų gavėja, kuriai 1989–2020 m. laikotarpiu skirta beveik 200 mlrd. EUR. Santykinai didžiausi įnašai buvo gauti 1993–2003 m., kai sanglaudos politikai buvo skiriama daugiau kaip 1% BVP per metus, o Ispanija gavo 25% visų lėšų. Ispanija, trečia pagal dydį lėšų gavėja, šiuo metu gauna 8% lėšų, o sanglaudos politikos įnašas yra apie 0,3% BVP per metus.

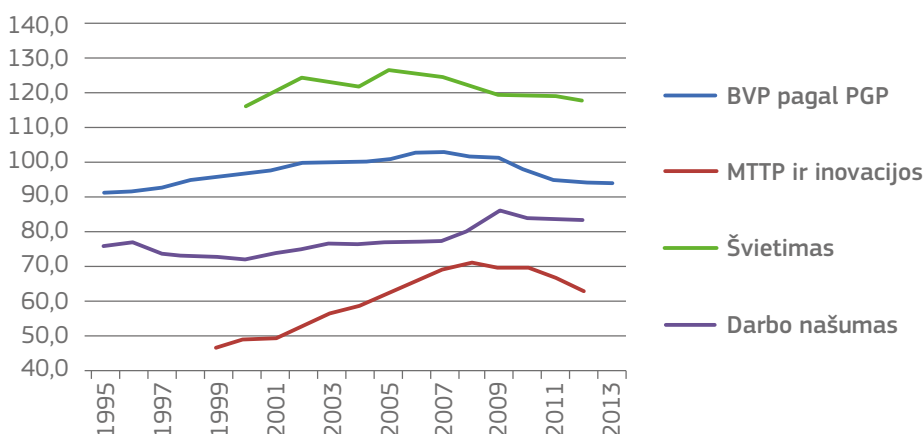
Nepaisant to, sanglaudos politikos poveikis viešosioms investicijoms yra daug didesnis. Ji remia investicijas ne tik finansiniu, bet ir strateginiu lygmeniu, suteikdama daugiau galimybių skatinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą. Jos įnašas Ispanijai buvo dar svarbesnis neseniai įvykusios ekonomikos krizės metu, ir išaugo nuo 9% viešųjų investicijų 2010 m. iki beveik 27% 2013 m.

Rezultatai

Nuo XX a. 10-ojo dešimtmečio vidurio iki 2007 m. tiek Ispanija, tiek jos autonominės sritys gerokai priartėjo prie Europos vidurkio. Nekiľnojamojo turto burbulo sprogdimas ir po to kilusi krizė atskleidė Ispanijos ekonomikos augimo modelio, pagrįsto mažos pridėtinės vertės veikla ir Europos vidurkio nesiekiančiu našumu, silpnybes. Dėl to konvergencijos

BVP VIENAM GYVENTOJUI PAGAL PGP (PERKAMOSIOS GALIOS PARITETĄ), MTTP IŠLAIDOS, IŠREIKŠTOS BVP PROCENTINIŲ DYDŽIŲ, ŽMONĖS SU AUKŠTŲJU IŠSILAVINIMU, DARBO NAŠUMAS

(ŠALTINIS: EUROSTATAS)

procesas pasuko priešinga kryptimi ne tik pagal BVP vienam gyventojui, bet ir kituose lygmenyse (mokslių tyrimų ir technologinės plėtros (MTTP), žmonių su aukštojo mokslo kvalifikacija ir pan.). Palyginti palankią darbo našumo tendenciją krizės pradžioje daugiausia galima paaiškinti atsitraukimu nuo fizinio darbo ir mažai našios veiklos.

Sanglaudos politikai teko svarbus vaidmuo augimo metais ir ji padėjo sumažinti krizės padarytą žalą. Remiantis pagrindiniais makroekonominiais modeliais, kurie buvo naudojami imituojant sanglaudos politikos poveikį, apskaičiuota, kad Ispanijos BVP buvo 0,9% didesnis dėl 2000–2006 m. programų ir 0,5% didesnis dėl lėšų, gautų 2007–2013 m. Manoma, kad 2014–2020 m. dėl sanglaudos politikos Ispanijos BVP padidės 0,4%, o daugiau lėšų gaunančioms autonominėms sritims poveikis bus dar didesnis.

Ši politika taip pat buvo savalaikė pritaikant investicijas konkreitiems poreikiams. Pradinis dėmesys pagrindinei infrastruktūrai pamažu buvo nukreiptas į MTTP ir inovacijas, informacines ir ryšių technologijas (IRT), MVĮ konkurencingumą ir mažo anglies dioksido kiekio energiją. Šioms sritims buvo skirta daugiau nei 46% ERPF ir ESF lėšų, tuo tarpu beveik trečdalis visos sumos teko užimtumui, švietimui ir socialinei įtraukčiai.

Bendras prioritetų finansavimas 2014–2020 m.

Pagrindinis prioritetas yra investicijos į žmogiškąjį kapitalą, siekiant didesnio darbo našumo ir galimybių įsidarbinti, taip pat švietimo, mokymo bei socialinės įtraukties gerinimas, ypač atsižvelgiant į jaunimą ir pažeidžiamas gyventojų grupes. Švietimo ir mokymo sistema turi teikti tinkamą paramą jaunuoliams – šio tikslo siekti padės Jaunimo užimtumo iniciatyvos įgyvendinimas. Tikimasi, kad padedant sanglaudos

politikai užimtumo lygis pakils nuo 59% 2012 m. iki 74% 2020 m., mokyklos nebaigusių asmenų skaičius sumažės nuo 25% 2012 m. iki maždaug 15% 2020 m., o 1,5 mln. žmonių bus išgelbėti nuo socialinės atskirties arba skurdo rizikos.

Be to, gamybos sistema turėtų siekti didesnę pridėtinę vertę turinčios veiklos skatinant MVĮ konkurencingumą, remiant verslumą ir startuolius, gerinant našumo lygį bei didinant dalyvavimą tarptautinėse rinkose. Įmonės turi turėti galimybę gauti finansavimą per garantijas, rizikos kapitalą, grąžintinas paskolas ir pan. Ispanija taps MVĮ iniciatyvos įgyvendinimo pradininke. Tikimasi, kad sanglaudos politika visiems gyventojams suteiks galimybę 2020 m. naudotis 30 Mb/s greičio internetu, taip pat žymiai išaugs eksportuojančių įmonių skaičius. Taip pat numatytos investicijos į transportą, jei tai reikalinga siekiant pašalinti ekonominės veiklos kliūtis.

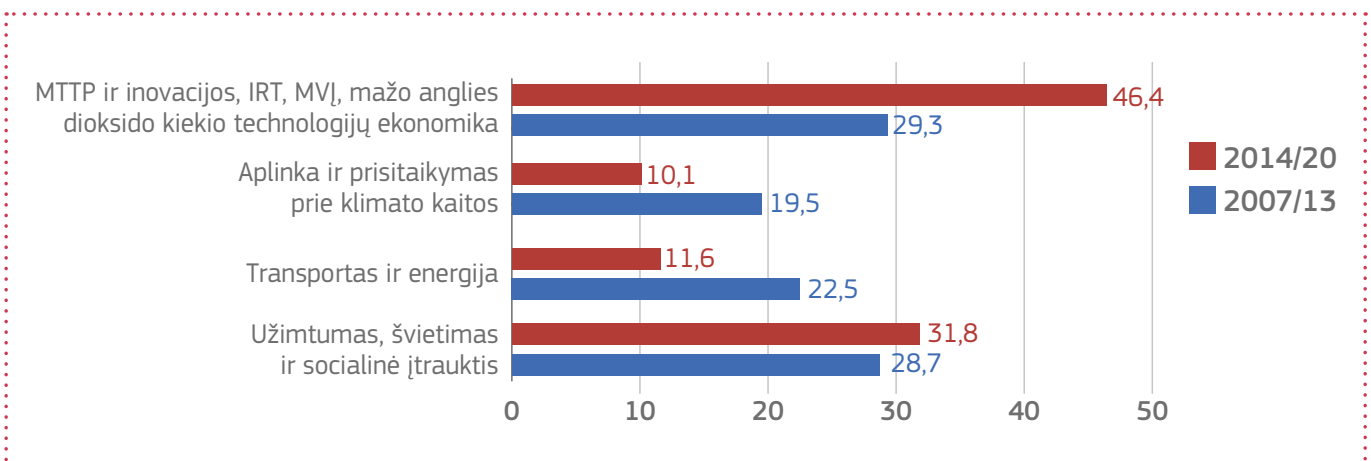
Bus skatinama palanki verslo aplinka inovacijoms bei pažangiajai specializacijai (RIS3) ir stiprinama MTTP veikla. Apskaičiuota, kad sanglaudos politika padės padidinti privačiojo sektoriaus dalyvavimą MTTP veikloje nuo 45% 2012 m. iki 60% 2020 m., o 25% įmonių su daugiau kaip 10 darbuotojų taikys technologines naujoves (13% 2012 m.).

Galiausiai, bus skatinamas tvaresnis gamtos išteklių naudojimas, remiama atsinaujinančiųjų išteklių energija ir gerinamas energijos vartojimo efektyvumas viešuosiuose pastatuose, būstuose, MVĮ ir pan. Taip pat bus remiamas darnusis miesto transportas ir biologinė įvairovė, atliekamos tikslinės aplinkos investicijos siekiant atitikti ES reikalavimus.

► DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/information/maps/methodological_note_eu_spi.pdf
www.eif.org/what_we_do/guarantees/sme_initiative/index.htm

VISŲ SANGLAUDOS POLITIKOS LĖŠŲ PASKIRSTYMAS ISPANIJOJE PAGAL TEMINIUS TIKSLUS, SKAIČIUOJANT PROCENTAIS (2014–2020 M. PALYGINTI SU 2007–2013 M.) (ŠALTINIS: EUROPOS KOMISIJA, REGIONINĖS IR MIESTŲ POLITIKOS GD)

► SOCIALINĖS PAŽANGOS SUVOKIMAS

IŠSAKYKITE SAVO NUOMONĘ APIE ES REGIONŲ SOCIALINĖS PAŽANGOS INDEKSO PROJEKTĄ

Regioninės ir miestų politikos GD paskelbė naują regionų socialinės pažangos indekso (SPI) projektą, kad suinteresuotosios šalys ir visuomenė galėtų pareikšti savo nuomonę. Juo siekiama įvertinti 272 Europos regionų socialinės pažangos lygį ir taip papildyti tradicinės ekonominės pažangos vertinimo priemones, paremtas BVP, pajamomis ir užimtumu.

Socialinės pažangos vertinimo rezultatai gali suteikti informacijos rengiant ES regionų plėtros strategijas. Indekse taikant 0–100 skalę balais įvertinami absoliutūs veiklos rezultatai pagal kiekvieną iš 50 rodiklių, įtrauktų indekso komponentams matuoti.

Naujausiais duomenimis, bendras SPI yra žemiausias Rumunijos ir Bulgarijos regionuose, o aukščiausias – Šiaurės Europos šalių ir Nyderlandų regionuose. Socialinės pažangos lygis taip pat yra aukštas Austrijoje, Vokietijoje, Liuksemburge, Airijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Gerų rezultatų pasiekta Belgijoje, Prancūzijoje ir Ispanijoje, tačiau kai kuriuose šių šalių regionuose balai yra gerokai žemesni nei likusioje šalies dalyje. Kai kuriuose Graikijos ir Pietų Italijos regionuose balai buvo labai žemi. Priešingai, Estijoje, keliuose Čekijos regionuose ir Rytų Slovėnijoje balai buvo gana aukšti nepaisant palyginti žemo jų išsivystymo lygio.

Viena iš ekonominės veiklos vertinimo priemonių, SPI palyginimas su bendroju vidaus produktu (BVP) vienam gyventojui, rodo stiprų ir teigiamą ryšį tarp šių abiejų rodiklių, tačiau ryšys susilpnėja esant didesniai BVP vienam gyventojui. Tai ypač akivaizdu sostinių regionuose. Pavyzdžiui, Bukareštas, Bratislava, Briuselis, Liuksemburgas ir Londonas turi gana žemą SPI palyginti su BVP vienam gyventojui. Kitų regionų rezultatai yra geresni nei rodo jų BVP vienam gyventojui. Taip yra Šiaurės Europos šalių regionų ir daugelio Nyderlandų regionų atveju, taip pat pastebima Palenkėje (Lenkijoje), Kornvalyje (Vakarų Velse) ir Jungtinės Karalystės slėniuose.

SPI buvo sukurtas, kad padėtų regionams išsiaiškinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses lyginant su panašaus ekonominio išsivystymo regionais. Tai galima išsamiau išnagrinėti naudojant regionų rezultatų suvestines, kurias galima rasti

KAIP TAI VEIKIA

INDEKSĄ SUDARO TRYS ASPEKTAI:

- 1 PAGRINDINIAI ŽMONIŲ POREIKIAI,
- 2 GEROVĖS PAGRINDAI
- 3 GALIMYBĖS

Trijų aspektų žemėlapius galima rasti adresu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/social_progress/spi.html

internete adresu http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/information/maps/social_progress.

Kiekvienas aspektas turi keturis teminius komponentus. Iš viso yra dvylika komponentų, kurie rodo reikšmingus svyravimus pačiose ES valstybėse narėse ir tarp jų. Jie apima tokias sritis kaip galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis, būsto kokybė ir prienamumas, asmens sauga, galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą ir aplinkos tarša.

Šis indeksas sukurtas bendradarbiaujant Regioninės ir miestų politikos generaliniam direktoratui, „Social Progress Imperative“ ir Baskų konkurencingumo institutui „Orkestra“. Jis grindžiamas bendrąja pasaulinio socialinės pažangos indekso struktūra, pritaikyta ES. Tačiau šis indeksas sukurtas ne lešų skyrimo tikslais ir jis neįpareigoja Europos Komisijos.

Šiuo indekso projektu dalijamasi siekiant sužinoti suinteresuotųjų šalių nuomonę apie temas, įtrauktus rodiklius ir tai, kaip šie rodikliai yra sujungti į vieną galutinį kiekvieno regiono rezultatą.

Savo pastabas ir pasiūlymus galima siųsti el. pašto adresu: REGIO-B1-PAPERS@ec.europa.eu

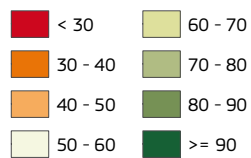
Peržiūrėta regionų socialinės pažangos indekso versija bus išleista 2016 m. spalio mėn.

►DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://europa.eu/dg63bb>

ES socialinės pažangos indeksas

Indeksas

Šaltinis: Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas

0 500 Km

© Administracinių sienų asociacija „EuroGeographics“

► PROJEKTAS „PASAULIO MIESTAI“: TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS TVARIOS MIESTŲ PLĖTROS SRITYJE

Urbanizacija – tai pasaulinio masto iššūkis, kurį reikia valdyti tvariai ir integruotai. Ronald Hall, Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato vyriausiasis patarėjas tarptautinio bendradarbiavimo klausimais, nagrinėja projekto „Pasaulio miestai“ indėlį į miestų plėtrą tiek ES, tiek už jos ribų.

Jungtinių Tautų duomenimis, 2014 m. 54% pasaulio gyventojų gyveno miestuose, palyginti su vos 30% 1950 m. Prognozuojama, kad iki 2050 m. šis skaičius pasieks 66%. Urbanizacijos lygis visuose žemynuose yra labai skirtingas. Labiausiai urbanizuota visuomenė yra Šiaurės Amerikoje (82%), Lotynų Amerikoje bei Karibuose (80%) ir Europoje (73%). Tuo tarpu Afrikos ir Azijos miestuose 2014 m. gyveno atitinkamai 40% ir 48% žmonių.

Manoma, kad ateityje urbanizacijos tendencija įgaus dar didesnės pasaulinės reikšmės. Afrikos ir Azijos miestų gyventojų skaičius taip pat gali neišvengiamai augti ir iki 2050 m. pasiekti atitinkamai 56% ir 64%. Politikos formuotojai visame pasaulyje turės užtikrinti, kad tai būtų valdoma tvariai ir integruotai, kad besivystančios šalys siektų sukurti sėkmingą miestų plėtros modelį, o brandesnės, pramoninės šalys mėgintų ištaisyti ankstesnės urbanizacijos klaidas.

Dvejopas požiūris

Tvarios regioninės ir miestų plėtros skatinimas yra pagrindinis ES prioritetas ir svarbiausias ES regioninės ir miestų politikos elementas. Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato generalinis direktorius Walter Deffaa neseniai Mumbajuje sakė: „Mes turime dvejopą požiūrį, pagal kurį ES viduje naudojame esamas reguliavimo bei investavimo priemones ir kuriame žinių tinklą tarp savo miestų, o už ES ribų siekiame praturtinti ir sustiprinti savo politikos pajėgumą bendradarbiaudami su didžiais miestais kitose šalyse.“

Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas, reaguodamas į sparčios urbanizacijos keliamus iššūkius, pastaruosius dešimt metų bendradarbiavo su partneriais už ES ribų regioninės ir miestų plėtros klausimais. Šias pastangas labai rėmė

► Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato generalinis direktorius Walter Deffaa kalbėjo 2016 m. sausio mėn. Mumbajuje, Indijoje, vykusioje Pasaulio miestų konferencijoje

Europos Parlamentas, balsavęs už išteklių skyrimą sprendžiant įvairias regioninės ir miestų plėtros politikos problemas. Nuo 2014 m. ši parama tapo parengiamuoju veiksniu „Pasaulio miestai: ES ir trečiųjų šalių bendradarbiavimas miestų plėtros srityje“, kurį 2014–2016 m. (pratęsta iki 2017 m.) įgyvendina Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas.

Projekto „Pasaulio miestai“ pagrindas yra to paties pavadinimo projektas, padedantis ES skatinti integruotą, principu „iš apačios į viršų“ grindžiamą miestų plėtros modelį šalyse partnerėse. Šiuo projektu remiamas decentralizuotas bendradarbiavimas tarp regionų bei miestų valdžios institucijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų ES ir ES nepriklausančiose šalyse, taikant dvikryptį sąveikų procesą.

Projektas „Pasaulio miestai“ yra grindžiamas augančiu bendradarbiavimo miestų plėtros srityje vaidmeniu ES diplomatinuose santykiuose su kitomis pasaulio šalimis. Tai ypač akivaizdu santykiuose su Kinija. 2012 m. gegužės mėn. ES ir Kinijos lyderiai pradėjo partnerystę urbanizacijos srityje, sukurdami atvirą politinę platformą atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, kad jie galėtų bendradarbiauti ir keistis patirtimi sprendžiant urbanizacijos keliamus ekonominius, socialinius ir aplinkos uždavinius.

Darbas poromis

Projektas „Pasaulio miestai“ daro didelę pažangą. Viena vertus, juo skatinamas atrinktų ES valstybių narių regionų arba miestų grupių bendradarbiavimas. Kita vertus, jis apima regionus ir miestus keturiose ES nepriklausančiose šalyse partnerėse, kurios dalijasi įvairia patirtimi miestų plėtros srityje: Kanada, Kinija, Indija ir Japonija. Kiekvienos šalies partnerės keturi arba penki miestai, bendradarbiaudami su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, dirba tiesiogiai su Europos partneriais ir sudaro tarp miestines poras.

ES miestai buvo atrinkti dėl savo, kaip demonstracinių teritorijų, reikšmės bei pasirengimo nustatyti ir imtis konkrečių veiksmų arba programų su ES nepriklausančių šalių miestais, įskaitant tuos, kurie atveria naujų rinkos galimybių.

Bendradarbiavimo temos apima „žaliojo“ miesto kūrimą, efektyvų energijos vartojimą ir tvarų judumą. Jos taip pat susijusios su verslo aplinka ir apima regioninių bei miestų inovacijų sistemų skatinimą, MVĮ tarptautinimą, startuolių skatinimą ir pan. Projekte „Pasaulio miestai“ dalyvauja netradiciniai suinteresuotieji subjektai iš ES ir ES nepriklausančių šalių, kaip antai įmonės, technologijų perdavimo agentūros, universitetai ir mokslinių tyrimų centrai. Projektas suburia miestų atstovus plenarinėse konferencijose, dvišaliuose susitikimuose ir vizituose šalių partnerių bei Europos miestuose.

„Atradimų kelionė“

Almados miestas (Portugalija) bendradarbiauja su Saničo miestu (Kanada). Mark Boysen iš Saničo sako, kad dviejų miestų santykiai įgyvendinant projektą „Pasaulio miestai“ buvo „atradimų kelionė“. Saničas ypač domisi, kaip Almada, kuri 2010 m. pelnė Europos mobilumo savaitės apdovanojimą, nuo 2001 m. pavyko taip žymiai sumažinti transporto priemonių išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Almados naujusia iniciatyva yra tvaraus judumo rinkinys, kuris dalijamas naujai atvykusiems asmenims. Jame yra informacija apie miesto transporto sistemas, integruotas viešojo transporto žemėlapis ir nemokami kelionės bilietai. Almada taip pat investavo į švietimo priemones visoms amžiaus grupėms. Saničas keičiasi žiniomis su Almada apie savo darbą siekiant geresnio transporto rūšių paskirstymo ir tvaraus judumo.

Bendri interesai

Svarbus pasiekimas yra bendra elektroninė internetinė platforma, skirta keistis informacija ir gerąja patirtimi, kad miestų politikos formuotojams ir ekspertams būtų teikiama techninė pagalba tokiais klausimais kaip miesto ir kaimo ryšiai. Tai padės skatinti ir miestų porose neesančių ES ir ES nepriklausančių šalių diskusiją.

Šis projektas ir miestų, kurie susiduria su panašiais iššūkiais, keitimasis informacija bei gerąja patirtimi sulaukė tikro entuziazmo. ES ir Kinijos miestų poros jau pasirašė susitarimo memorandumus, kuriuose išdėstyti prioritetai ir numatyta jų bendradarbiavimo struktūra.

Projektu „Pasaulio miestai“ bus sustiprinti santykiai su pagrindiniais ES partneriais kuriant bendras priemones ir sprendimus panašioms problemoms. Išmoktos pamokos bus svarbios būsimiems ES išorės santykių projektams ir programoms, ypač vykdomoms pagal Sąjungos partnerystės priemonę. Įgyvendindama tokius kūrybingus veiksmus kaip „Pasaulio miestai“, ES imasi vadovaujamo vaidmens kuriant naują tarptautinės miestų plėtros darbotvarkę ir suteikiant tikros pridėtinės vertės tarptautinei diplomatijai.

MIESTŲ POROS

KINIJA IR ES

VUHANA IR BARSELONA (ES); ČENGDU IR DUBLINAS (IE); GUANGDŽOU IR LIONAS (FR); ŠANTOU IR ANDALŪZIJA (ES); TIANDZINAS IR VAKARŲ MIDLANDSAS (UK)

INDIJA IR ES

MUMBAJUS IR KOPENHAGA (DK); NAVI MUMBAJUS IR ŠTUTGARTAS (DE); ČANDIGARCHAS IR LACIJUS REGIONAS (IT); PUNA IR VARŠUVA (PL)

KANADA IR ES

EDMONTONAS IR VITORIJA-GASTEISAS (ES); HALIFAKSAS IR TALINAS (EE); OTAVA IR HANOVERIS (DE); SANIČAS IR ALMADA (PT)

JAPONIJA IR ES

KITAKIŪŠIŪ IR RYGA (LV); KUMAMOTAS IR LEIPCIGAS (DE); TOJAMA IR BURGASAS (BG); ŠIMOKAVA IR VEKŠĖ (SE)

► DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://world-cities.eu/>

<http://europa.eu/!Qk84KC>

▶ KELEIVIŲ VEŽIMO GELEŽINKELIAIS PASLAUGŲ VERTINIMAS

REGIONŲ IR MIESTŲ RODIKLIAI SKATINA INVESTICIJAS Į GELEŽINKELIUS

2014–2020 m. programavimo laikotarpiu pagal sanglaudos politiką beveik 19 mlrd. EUR bus skirta investicijoms į geležinkelius, kurių dauguma tiesiami mažiau išsivysčiusiuose regionuose. Palyginami geležinkelių infrastruktūros ir jos naudojimo rodikliai yra svarbūs šios politikos srities kūrimui ir įgyvendinimui.

Naujausias audito dokumentas atskleidė, kad žengtas didelis žingsnis į priekį analizuojant geležinkelio paslaugas visoje Europoje. Pirmą kartą jame pateikiama išsami ir palyginama informacija apie keleivių vežimo paslaugų greitį ir dažnumą visoje ES bei Šveicarijoje.

Didelių pastangų renkant ir pertvarkant duomenis dėka, dabar įmanoma pamatyti dramatiškus Europoje teikiamų geležinkelio paslaugų skirtumus ir nurodyti, kurios šalys, regionai ir miestai siūlo ypač geras arba prastas paslaugas.

Audito dokumente analizuojamos visos keleivių vežimo geležinkeliais paslaugos, kurios buvo teikiamos 2014 m. konkrečią savaitės dieną. Remiantis surinktais duomenimis, buvo nustatytas visų tiesioginių geležinkelio jungčių vidutinis dažnumas ir greitis.

Pavyzdžiui, vidutinio jungčių greičio žemėlapis atskleidžia puikius greitųjų jungčių arba patobulintų tinklo linijų rezultatus, taip pat atkreipia dėmesį į problemas, susijusias su mažesniu nei 60 km/h greičiu, užfiksuotu daugelyje Rumunijos bei Bulgarijos tinklų ir kai kuriuose Graikijos tinkluose. Jei šių tinklų greitis būtų 80 km/h arba didesnis, jų vaidmuo keleivių transporto srityje galėtų būti daug svarbesnis.

Geležinkelio transporto prieinamumas

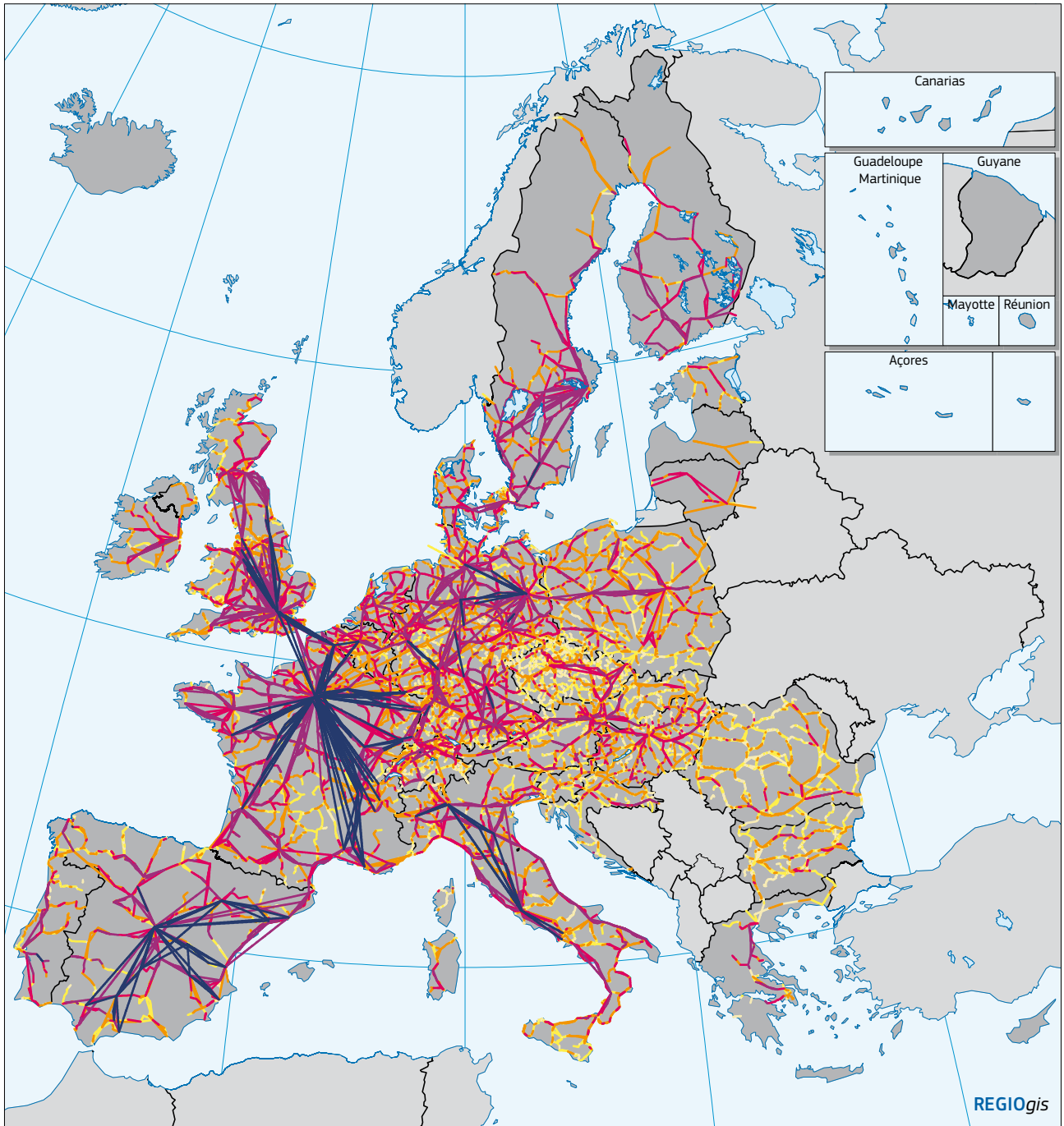
Audito dokumente taip pat aptariami paslaugų greičio ir dažnumo suvestiniai rodikliai pagal šalį bei regioną ir pasiūlytas keleivių vežimo geležinkeliais paslaugų prieinamumo rodiklis. Šis kiekvienam miestui skirtas rodiklis apima miestų, kuriuos galima pasiekti per tris valandas, gyventojų skaičių, atsižvelgiant į visą kelionės trukmę ir laukimo (jei reikia) laiką, tačiau apsiriboja tik tomis kryptimis, kuriomis keliaujama dienos metu.

Nors prieinamumas turi aiškų ryšį su aukštu urbanizacijos lygiu, daugelis labai urbanizuotų teritorijų Europos Sąjungos rytinėje dalyje ir kai kurios teritorijos pietinėje dalyje vis dar kenčia dėl palyginti mažų galimybių naudotis geležinkelio paslaugomis.

Galiausiai, trumpų tarp miestinių kelionių vidutinis greitis yra palyginamas su jungtimis šalių viduje ir tarp jų. Šis tyrimas rodo, kad tarpvalstybinių miesto jungčių greitis beveik visada yra mažesnis nei nacionalinių jungčių. Tą iš dalies galima paaiškinti laukimo laiku prie sienos ir nepakankamai suderintais paslaugų grafikai.

Išsamesnė informacijos apie traukinių tvarkaraščius analizė galės būti atlikta, kai tik bus galima geriau integruoti visos ES geležinkelių duomenų modelius.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://europa.eu/!tV48bN>

Tiesioginių geležinkelio jungčių vidutinis greitis, 2014 m.

km/h

- ≤ 40,0
- 40,1 - 60,0
- 60,1 - 80,0
- 80,1 - 100,0
- 100,1 - 150,0
- > 150,0

Duomenų nėra / neišsamūs duomenys

Apskaičiuotas tiesių linijų greitis, remiantis jungtimi tarp dviejų viena po kitos einančių stotelių. Visos tiesioginės kelionės traukiniais tarp stočių, prasidedančios 6–20 val. 2014-10-02 (EE, IE: 2013 m.; EL, Korsika, Šiaurės Airija: 2015 m.). Šaltiniai: Tarptautinė geležinkelių sąjunga (UIC), www.peatus.ee, Airijos nacionalinė transporto institucija, „TrainOSE“ (Graikija), „Chemins de Fer de la Corse“, „Translink Northern Ireland Railways“, „EuroGeographics“, „OpenStreetMap“, „TomTom“, RRG, Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas

0 500 Km

© Administracinių sienų asociacija „EuroGeographics“

► PASIVAİKŠČIOJIMAS PARKE

GALIMYBĖ NAUDOTIS ŽALIOSIOMIS ERDVĖMIS EUROPOS MIESTUOSE

Sukurta metodologija, skirta naudoti rodiklius įvertinant visos Europos žaliųjų erdvių buvimą ir prieinamumą miestų gyventojams.

Žaliosios miestų erdvės, kaip antai parkai, viešieji sodai ir aplink esantys miškai, suteikia galimybę užsiimti įvairia veikla, nuo ekologijos iki laisvalaikio. Jos taip pat turi estetiškos vertės, atlieka svarbų vaidmenį gerinant visuomenės sveikatą ir apskritai prisideda prie geresnės gyvenimo kokybės.

Įvertinti žaliųjų erdvių mieste buvimą ir plotą yra gana paprasta naudojant esamus statistinių duomenų šaltinius. Tačiau vien tik šių erdvių buvimas negarantuoja, kad jos gali atlikti savo funkciją daugumai miesto gyventojų. Žaliosios erdvės gali būti sutelktos tam tikrose miesto dalyse, o patekimas į jas gali būti sudėtingas, pavyzdžiui, pėstiesiems.

Todėl buvo sukurta metodologija, kuria atsižvelgiama į gyventojų ir žaliųjų erdvių erdvinį pasiskirstymą kiekvieno miesto teritorijoje ir pagal kurią apskaičiuojami atstumo tarp žaliųjų erdvių ir miesto gyventojų rodikliai.

Paplitimas

Siekiant gauti palyginamus rezultatus, buvo naudojami suderinti visos ES duomenų šaltiniai, kaip antai „Copernicus“ miestų atlaso duomenys apie žemės naudojimą ir surašymu pagrįsti gyventojų skaičiai taikant kuo didesnę erdvinę rezoliuciją. Suderinus šiuos duomenis su visu gatvių tinklu galima apskaičiuoti visą žaliųjų erdvių plotą, kurį gyventojas gali per dešimt minučių pasiekti pėsčiomis.

Viso miesto lygmeniu vidutinis netoli esančios žaliosios erdvės (pažymėtos žemėlapyje) dydis išryškina žaliųjų erdvių artumo gyventojams skirtumus. Didesnėse sostinėse vidutinis netoli esančios žaliosios erdvės dydis svyruoja nuo mažiau nei 15 hektarų tokiuose miestuose kaip Bukareštas, Paryžius, Budapeštas, Roma arba Sofija iki daugiau nei 50 hektarų Prahoje ir Stokholme.

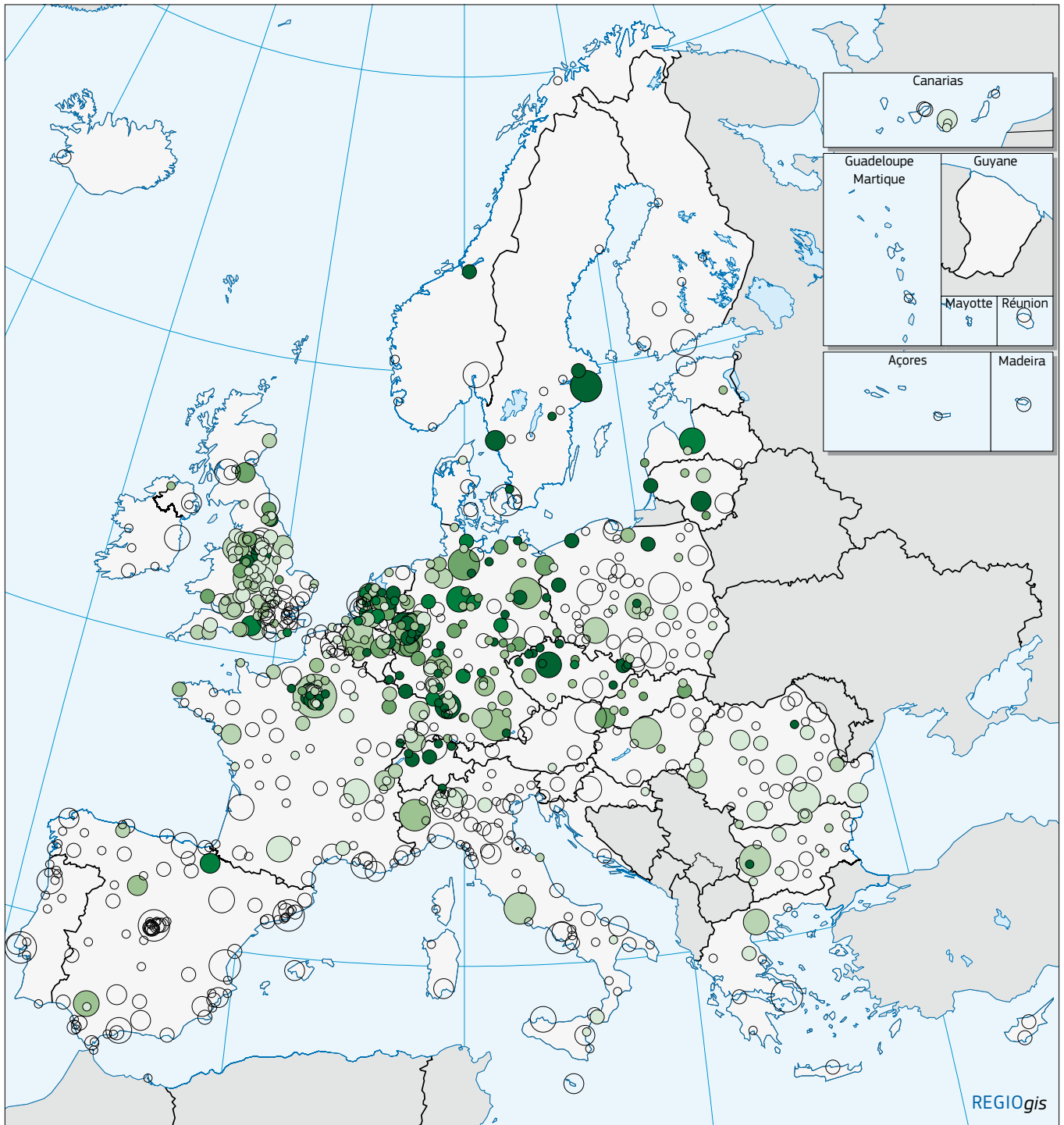
Audito dokumente ši metodologija ir rezultatai aptariami išsamiau. Iš jo taip pat matoma, kad nauji rodikliai suteikia papildomos informacijos apie žaliųjų erdvių buvimą ir išsidėstymą. Miestų atlasas vis dar kuriamas, todėl ši analizė artimiausiu metu gali būti vykdoma dar daugiau miestų. Atnaujinti ir galutiniai kiekvieno miesto duomenys bus paskelbti „Inforegio“ interneto svetainėje.

► DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://europa.eu/!rX73Dj>

<http://land.copernicus.eu/local/urban-atlas>

Galimybė naudotis žaliosiomis erdvėmis miestuose, 2012 m.

Hektarai	Gyventojų skaičius miesto centre
○ < 10	○ < 100 000
○ 10 - 15	○ 100 000 - 250 000
○ 15 - 20	○ 250 000 - 500 000
○ 20 - 25	○ 500 000 - 1 000 000
○ 25 - 30	○ 1 000 000 - 5 000 000
○ ≥ 30	○ ≥ 5 000 000
○ Duomenų nėra	

Gyventojų skaičius miesto centre

Pagal gyventojų skaičių įvertintas miesto žaliųjų erdvių, kurias galima pasiekti per dešimt minučių pėsčiomis, vidutinis plotas.

Šaltiniai: „Copernicus Urban Atlas“, nacionalinės statistikos institucijos, „TomTom“, REGIO-GIS

0 500 Km

© Administracinių sienų asociacija „EuroGeographics“

▶NAUJIENOS

[NAUJIENOS GLAUSTAI]

MOKYMASIS ŽAIDŽIANT

Per pastaruosius kelerius metus Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas sukūrė įvairių jaunuo-liams (apie 8–13 metų

amžiaus) ir mokytojams skirtų įdomių švietimo priemonių. Naujausia iš jų yra „Partneriai“ – tiriamasis žaidimas, kuriame naudojamos visos daugialypės terpės priemonės, perkeliančios žaidėjus į šešis Europos Sąjungos regionus. Jis supažindins su veikla regioninės politikos srityje, kuria skatinama ES regionų plėtra ir jų gyventojų tarpusavio ryšiai. Skaitmeninė komiksų „Partneriai“ paremta versija – tai smagi ir informatyvi patirtis.

▶DAUGIAU INFORMACIJOS

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/edu

DIDESNIS DĖMESYS REGIONINIAM NUOTRAUKŲ KONKURSUI

Šiomet nuotraukų konkursas „Europa mano regione“ tapo didesnės kampanijos dalimi, siekiant skatinti piliečius apsilan-kyti ir sužinoti daugiau apie jų regione ES finansuojamus pro-jektus. 2016 m. gegužės mėn. visoje Europoje vyks įvairūs visuomenei skirti projektai, kurie bus platesnės informuotumą didinančios kampanijos dalis. Vadovaujančiosios institucijos pateikė informaciją apie planuojamus renginius sąveikajame žemėlapyje interneto svetainėje „InfoRegio“ (žr. toliau esančią nuorodą).

Be to, kai kurie projektai dalyvaus „lobio medžioklėje“: reikės surasti užuominas, paslėptas projekto vykdymo vietose. Geriausios nuotraukos ir „lobio medžioklės“ dalyviai bus apdo-vanoti. Taip pat, kaip ir pernai, vyks tradicinis „Facebook“ nuo-traukų konkursas, tačiau pateikimo laikotarpis bus ilgesnis ir truks nuo gegužės iki rugpjūčio mėn. Daugiau informacijos pateikiama interneto svetainėje „InfoRegio“ arba „Facebook“ puslapyje „Europe in My Region“.

▶DAUGIAU INFORMACIJOS

<http://europa.eu/!WV98rM>

CEMR

Šių metų Europos savivaldybių ir regionų tarybos (CEMR) kongresas vyks Nikosijoje (Kipre) balandžio 20–22 d. Šis rengi-nys suteikia galimybę regionų merams, tarybos nariams ir pir-mininkams susitikti ir aptarti tokias temas kaip migracija, klimato kaita, vietos finansai, teritorinės reformos ir t. t. Jame taip pat dalyvaus ES šalių vadovai, JT atstovai, ekspertai, aka-demikai ir pilietinė visuomenė. Visi norintys dalyvauti renginyje gali registruotis paspaudę toliau esančią nuorodą.

▶DAUGIAU INFORMACIJOS

www.cemr2016.eu

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ PLANAS

Naujas tyrimas, kurį Europos Komisija paskelbė dėl administracinių gebėjimų Europos struktūrinių ir investicijų (ESI) fondų srityje, yra unikali ir precedento neturinti esamų gebėjimų, struktūrų, sistemų ir praktikų visoje ES apžvalga, kuria siekiama sustiprinti viešųjų pirkimų kokybę.

Komisija, atsižvelgdama į iniciatyvą „Į rezultatus orientuotas ES biudžetas“, siekia užtikrinti, kad mokesčių mokėtojų pinigai būtų išleidžiami efektyviai bei skaidriai ir būtų pasiekta geresnių rezultatų. Beveik pusė ESI fondų lėšų realiajai ekonomikai tenka per viešuosius pirkimus.

Tyrimu, kuris yra pagrįstas visų 28 valstybių narių dokumentų analize, apklausomis 15 valstybių narių, atvejų tyrimais Čekijoje bei Portugalijoje ir internetine praktikų apklausa visoje ES, vertinamos kiekvienos sistemos stiprybės ir silpnybės 28 šalyse. Taip pat pateiktas 35 gerosios patirties pavyzdžių sąrašas, kurį politikos formuotojai galėtų naudoti gerindami administracinius gebėjimus, ypač žmogiškųjų išteklių, sistemų bei priemonių ir valdymo struktūrų srityse. Remiantis išsamia analize, dokumente pateikiamos konkrečios rekomendacijos rezultatų gerinimui tiek ES, tiek valstybės narėse.

► DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://europa.eu/!vF38WH>

ATVIRIEJI DUOMENYS REZULTATŲ PAGRINDIMUI

1) KOKIA INFORMACIJA PATEIKIAMA ESI FONDŲ ATVIRŪJŲ DUOMENŲ PLATFORMOJE?

Šioje platformoje, kurioje daugiausiai dėmesio skiriama 2014–2020 m. finansavimo laikotarpiui, apžvelgiami visi penki ESI fondai ir Jaunimo užimtumo iniciatyva. Joje pateikiama ESI fondų programų finansinių ir bendrų rodiklių

vizualizacija. Duomenų katalogas, kuriuo remiantis buvo kuriama platforma, taip pat apima duomenų rinkinius, susijusius su sanglaudos politikos finansavimo 2007–2013 m. rezultatais (Sanglaudos fondas, ERPF ir ESF).

2) KOKIOS PASLAUGOS TEIKIAMOS PER ŠIĄ PLATFORMĄ?

Internetinė vizualizacijos platforma aiškiai atspindi ESI fondų investicijas ir jų laukiamus rezultatus. Vartotojai taip pat turi galimybę naudotis neapdorotais duomenų rinkiniais kataloge, kurti savo filtrus ir dalytis vaizdais savo interneto svetainėse ar socialiniuose tinkluose.

3) IŠ KUR GAUNAMA ŠI INFORMACIJA?

Platformoje esantys duomenys gaunami iš daugiau nei 530 nacionalinių, regioninių arba tarpregioninių programų, kurias Komisija patvirtino pagal ESI fondus po diskusijų su atitinkamomis nacionalinėmis ir regionų institucijomis.

4) KOKIE ATNAUJINIMAI NUMATYTI 2016 M.?

Šiuo metu galima matyti šalių ir temų vizualizacijas, tačiau iki 2016 m. pabaigos bus siekiama jas pateikti ir programų lygmeniu.

Taip pat bus rodoma programų pažanga siekiant numatytų tikslų.

Duomenų katalogas bus papildytas kitų rūšių duomenų rinkiniais, susijusiais su ES politikos sritimis.

► DAUGIAU INFORMACIJOS
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
<http://europa.eu/!tY69KR>

► SU GIMTADIENIU, IQ-NET!

20 METŲ KEITIMOSI PATIRTIMI APIE STRUKTŪRINIUS FONDUS PAMINĖJIMAS

► „IQ-Net“ nariai susirenka paminėti tinklo veiklos dvidešimtmetį

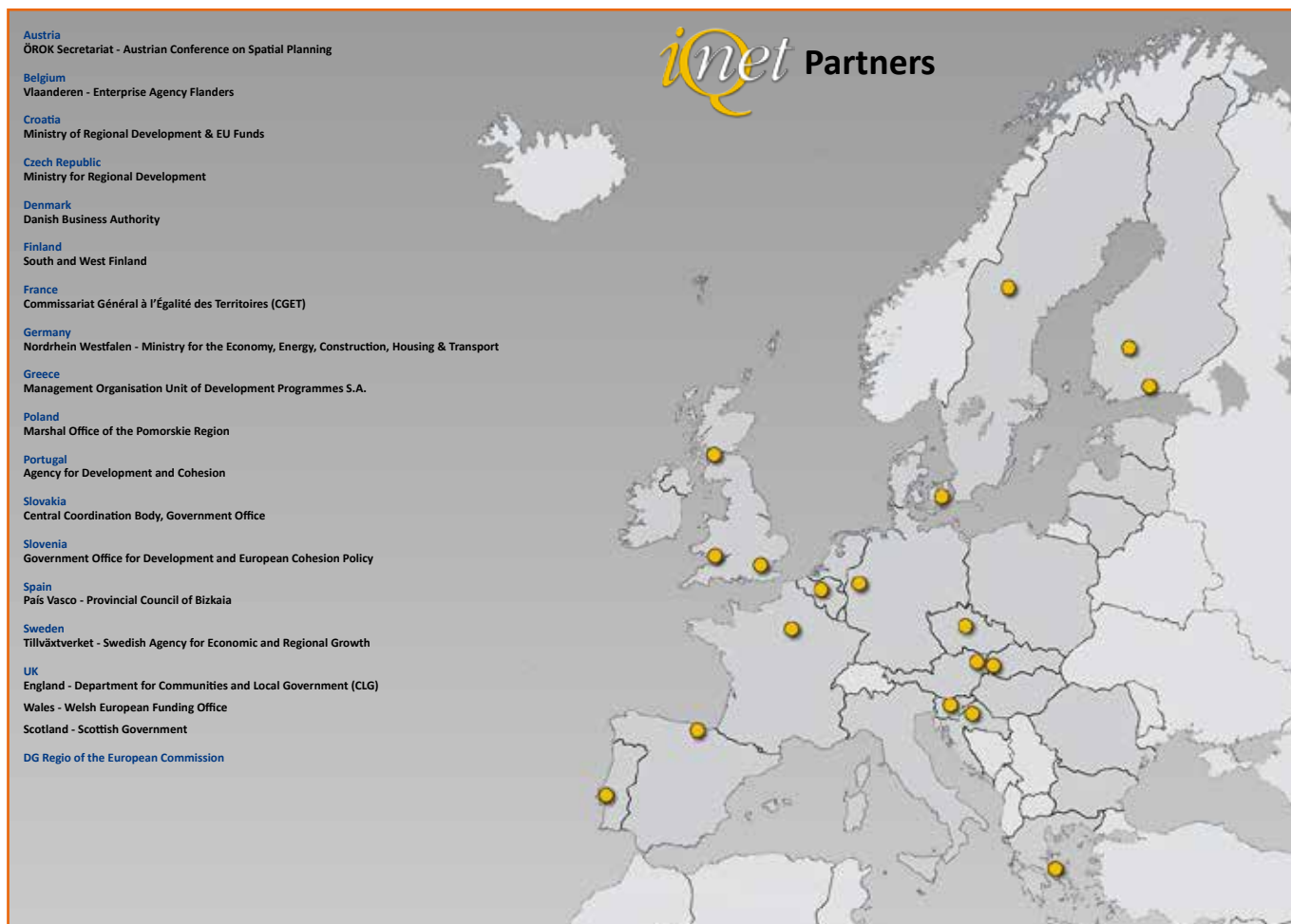
„Panorama“ prašo profesoriaus **John Bachtler**, Straitklaido universiteto Glazgo mieste, Škotijoje, Europos politikos tyrimų centro (EPRC) direktoriaus, ir **Stefan Kah** („IQ-Net“ tinklo vadovo) paaiškinti, kaip veikia „IQ-Net“, ir pakalbėti apie jo veiklos sukakties svarbą.

Struktūrinių fondų programų valdymo kokybės gerinimas („IQ-Net“) yra vienas seniausiai veikiančių keitimosi žiniomis tinklų Europoje, skirtas sanglaudos politikai. 1996 m. vasario mėn. įkurtas ir EPRC valdomas „IQ-Net“ švenčia 20 metų sukaktį. Per du dešimtmečius buvo surengta 40 konferencijų apie įvairius programų valdymo aspektus.

„IQ-Net“ yra daugeliui gerai žinomas tinklas, tačiau gal galite trumpai paaiškinti, koks yra jo tikslas?

John Bachtler: Tinklo pavadinimas „Struktūrinių fondų programų valdymo kokybės gerinimas“ apibendrina visa tai, kas yra „IQ-Net“. Tai yra tinklas, kuriuo siekiama palengvinti keitimąsi žiniomis ir tarpusavio mokymąsi apie iššūkius, su kuriais paprastai susiduria programų vadovai. Šis mokymasis daugiausiai sutelktas į užduotis programų valdymo ciklo metu: strategijos kūrimą, programavimą, projektų rengimą, vertinimą ir atranką, partnerių koordinavimą, stebėseną, vertinimą, finansinį valdymą, kontrolę ir auditą. Jis taip pat apima kai kuriuos pagrindinius teminius prioritetus, kaip antai inovacijas, verslumą, užimtumą ir tvarumą, taip pat reguliavimo problemas dėl valstybės pagalbos taisyklių laikymosi.

Kas yra „IQ-Net“ partneriai?

Stefan Kah: Tinklas suburia 18 programų valdymo organų iš 16 valstybių narių: Austrijos, Belgijos, Čekijos, Danijos, Graikijos, Ispanijos, Jungtinės Karalystės, Kroatijos, Lenkijos, Portugalijos, Prancūzijos, Slovakijos, Slovėnijos, Suomijos, Švedijos ir Vokietijos. Jos bendrai atsako už beveik trečdalią ES sanglaudos politikos lėšų administravimą. Dauguma narių yra vadovaujančiosios institucijos, tačiau taip pat turime kelias nacionalines koordinavimo institucijas ir kelias tarpines institucijas. Pagrindinis reikalavimas yra patirtis įgyvendinant struktūrinius fondus ir įsipareigojimas atvirai keistis patirtimi. Europos Komisija (Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas ir Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas) taip pat yra aktyvi partnerė, o EPRC rūpinasi moksliniais tyrimais ir organizacine parama.

Jūs paminėjote keitimąsi patirtimi. Ką tai reiškia praktikoje?

SK: Keitimosi žiniomis proceso pagrindas yra kas šešis mėnesius vykstančios „IQ-Net“ konferencijos, kurių kiekviena skirta partnerių pasirinktoms konkrečioms valdymo temoms. Prieš kiekvieną renginį EPRC išnagrinėja, kaip ta tema (pvz., projektų atranka arba stebėseną) veikia kiekvienoje valstybėje partnerėje arba regione. Rezultatai yra palyginami informaciniuose dokumentuose, kad būtų galima apžvelgti praktiką visoje ES, nustatant įdomius arba novatoriškus atvejų tyrimus ir programų valdymo pamokas. Aptardami tam tikrą klausimą, partneriai geriau supranta bendrumus ir skirtumus, įvertina, ar jų programų valdymo patirtis atitinka tarptautinę praktiką. Savo organizacijoms partnerėms taip pat teikiame ad-hoc pagalbą konkrečiais įgyvendinimo klausimais.

„IQ-Net“ šiemet sukanka 20 metų. Kokia buvo šio tinklo pradžia?

JB: Idėja sukurti tinklą kilo įmonei „Strathclyde European Partnership“, kuri valdė Vakarų Škotijos Europos regioninės plėtros fondo programą. Į tai entuziastingai reagavo kiti antram tikslui priskirti (seni pramoniniai) regionai 15 ES šalių ir 1995 m. narystės siekiančios šalys. Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas (buvęs XVI generalinis direktoratas) rėmė tinklo veiklą teikdamas subsidijas. Tinklą valdė EPRC, pasirinkta dėl savo ilgalaikės patirties keičiantis moksliniais tyrimais ir žiniomis regioninės politikos srityje.

ES yra daug keitimosi patirtimi formatų, o kuo išsiskiria „IQ-Net“?

SK: Efektyvų tarpusavio mokymąsi reikia derinti, kad būtų lengviau atvirai dalytis žiniomis. Mes daug investuojame į žinių didinimą, kad suteiktume tvirtą pagrindą keitimuisi patirtimi. EPRC daugiakalbė mokslinių tyrimų komanda vykdo išsamų programų valdymo praktinės patirties problemų tyrimą visoje ES, taip pat remiasi vertinimu ir akademinėmis išvalgomis. „IQ-Net“ susirinkimai skatina gerą sąveiką, pvz., per praktinius seminarus. Mes skelbiame dokumentus, kuriuose pateikiama daug praktinių žinių, o bėgant laikui sukūrėme ir informacijos apie beveik visus programų valdymo aspektus saugyklą.

Kas įrodo tokio „IQ-Net“ keitimosi žiniomis veiksmingumą?

JB: „IQ-Net“ darbą vertiname kas trejus metus. Akivaizdžiausia nauda yra ta, kad programų vadovai gali palyginti save su kitais. Taip pat yra organizacinio mokymosi įrodymų: „IQ-Net“ pranešimai ir diskusijos padėjo atsirasti naujoms idėjoms ir sprendimams tokiose srityse kaip projektų atrankos ir stebėsenos sistemos. Partnerių vykdomose programose buvo atlikti pakeitimai atsižvelgiant į geriausią tinklo patirtį. „IQ-Net“ taip

pat kuria programų ryšius ir (svarbiausia) palengvina neformalią diskusiją su Komisijos tarnybomis dėl programų valdymo iššūkių.

Kokia yra „IQ-Net“ ateitis?

JB: „IQ-Net“ per pastaruosius du dešimtmečius nuolat atsižvelgė ir toliau atsižvelgs į mūsų partnerių poreikius. Auga administracinių gebėjimų stiprinimo poreikis, todėl manome, kad dar labiau įsitrauksime į mokymus. Stebėsime naujų reformų – naujų teminių prioritetų, orientacijos į rezultatus ir veiklos peržiūros plano, finansinių priemonių, integruotų investicijų – įgyvendinimą šiuo programavimo laikotarpiu ir jau galvojame, kas vyks po 2020 m. Klausimų, dėl kurių planuojama keistis patirtimi ateityje, netrūksta, todėl nekantriai laukiame, kuomet „IQ-Net“ padės skatinti veiksmingą mokymąsi.

► DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://www.eprc.strath.ac.uk/iqnet>

▶ PROJEKTŲ PAVYZDŽIAI

▶ Ispanija

▶ ŽEMĖS ŪKIO MOKSLINIŲ TYRIMŲ AUGIMAS Ispanijoje

Bendra vertė:
3 285 349 EUR
ES įnašas:
2 628 279 EUR

Vakarų Ispanijoje įgyvendinamas projektas sustiprino mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą žemės ūkio sektoriuje, taip sutvirtindamas vietos įmonių ir mokslininkų bendruomenės ryšius. Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) parama padėjo įsigyti naujos įrangos ir sukurti naujų darbo vietų mokslinių tyrimų institute Finca La Orden-Valdesquera.

Estremadūros mokslinių ir technologinių tyrimų centrui (CICYTEX) priklausantis institutas gautas lėšas panaudojo mokslinės infrastruktūros atnaujinimui ir plėtrai, įskaitant naujo biotechnologijų sandėlio statybą ir esminius drėkinimo įrangos pagerinimus. Be to, laboratorijoms ir eksperimentiniams ūkiams buvo nupirktos naujos medžiagos, padėsiančios mokslininkams vykdyti pažangius mokslinius tyrimus.

Finca La Orden-Valdesquera ne tik skiria dėmesį žemės ūkiui, bet ir vykdo mokslinius tyrimus susijusiose srityse, kaip antai miškininkystės ir gamtos išteklių naudojimo. Šiuo metu pagrindinės projektų sritys apima kuro augalų vertinimą, būdų, kaip pagerinti žemės ūkio produkciją, paiešką ir išvalgas apie gyvulių veisimą.

Platesni horizontai

Ūkininkai, kitos mokslinių tyrimų organizacijos, vietos įmonės ir kooperatyvai gauna naudos iš instituto darbo per įvairias technologijų perdavimo iniciatyvas. Iki šiol projekto lėšomis buvo finansuojamos informacinės dienos, praktiniai seminarai, konferencijos ir paskaitos. Taip pat rengiami mokymai žemės

ūkio srityje veikiančioms tyrėjams, technikams ir studentams. Pradėta bendradarbiauti su vietos įmonėmis ir mokslinių tyrimų centrais, siekiant palengvinti mainų vizitus.

Patobulinus išteklių bazę, institutas gali skleisti informaciją apie savo veiklą ir projektų rezultatus daug platesnei auditorijai. To buvo pasiekta daugiausiai kuriant reklamines žiniasklaidos priemones, įskaitant atnaujintą svetainę. Be to, sukurti ir išplinti nauji leidiniai, kuriais siekiama toliau gerinti technologijų perdavimo panaudojimą žemės ūkio bendruomenėje.

Naujos darbo vietos

Projekto investicijos padėjo sukurti daugiau nei 400 naujų projektų mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų srityje, taip pat apie 70 bendradarbiavimo iniciatyvų su vietos įmonėmis ir 35 darbo vietas.

Pasak CICYTEX generalinės direktorės Carmen González Ramos, ši parama prisidėjo prie mokslinių tyrimų ir produktų, kurie iškeliauja iš Estremadūros, tobulinimo ir buvo naudinga tiek vietos įmonėms, tiek ūkininkams. Šis projektas taip pat padėjo pagerinti socialines, ekonomines ir aplinkos sąlygas Estremadūros kaimo vietovėje.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
cicytex.gobex.es/es/centros/la-orden-valdesquera

▶ JUNG TINĖ KARALYSTĖ

▶ „SOFTWARE CITY“ SKATINA INOVACIJAS

Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) parama padėjo šiaurės rytų Anglijos IT įmonėms sukurti erdvę, kurioje jos gali sutelkti dėmesį į produktų vystymą ir augimą. „Sunderland’s Software Centre“ siūlo naujausią darbo įrangą ir įvairią verslo skatinimo veiklą.

Sanderlando miesto taryba atidarė centrą 2012 m. Daugiau nei 6 000 m² plotas su naujausia įranga buvo išnuomotas 63 įmonėms. Siekiant skatinti bendradarbiavimą su vietos talentais, centras pasirūpino „smėlio dėžės erdve“ ir inovacijų patalpomis, kur įmonės gali eksperimentuoti su idėjomis ir koncepcijomis. Jame taip pat yra plėtros ir bandymų centras, bendruomenės erdvė praktiniams seminarams.

„Sunderland Software City“ (SSC) – tai sėkminga Sanderlando miesto tarybos, universiteto, koledžo ir Šiaurės Rytų verslo ir inovacijų centro partnerystė. 2008 m. pradėta iniciatyva kartu su privačiuoju sektoriumi turi vieną bendrą informacinį punktą naujai įsteigtoms programinės įrangos srityje veikiančioms MVĮ ir labiau įsitvirtinusioms įmonėms. Iki šiol ji padėjo daugiau nei 260 programinę įrangą kuriančių įmonių ir prisidėjo kuriant apie 335 darbo vietų regione bei beveik 20% padidinant technologijų įmonių bazę.

SSC siūlo įmonėms konsultavimo paslaugas tokios srityse kaip pagalba patekti į rinką, finansų planavimas ir tarpininkavimas sudarant sandorius, rinkos tyrimas ir galimybė naudotis tarptautinėmis investicinėmis paslaugomis. Siekiant sukurti naujus vartotojų ir rinkos lyderius, skaitmeninių technologijų privalumais skatinamos pasinaudoti įmonės iš kitų sektorių, kaip antai apdirbamosios gamybos, sveikatos priežiūros ir atsinaujinančiosios energijos.

Talentų atranka

SSC nuolat siekia užmegzti ryšius su viešosiomis, privačiosiomis ir švietimo organizacijomis, kad padidintų galimybes vietos programinę įrangą kuriančioms įmonėms. Pavyzdžiui, SSC palaiko tvirtus ryšius su Jungtinės Karalystės iniciatyva „Digital Catapult“ ir 2015 m. atidarė vieną iš trijų regioninių „Digital Catapult“ centrų. „DCC North East & Tees Valley“ yra penkių vietos universitetų ir dviejų vietos įmonių bendradarbiavimo iniciatyva, kuriai vadovauja SSC. Ja siekiama padėti JK įmonėms saugiai ir efektyviau dalytis nuosavybės teise saugomais duomenimis, pasinaudoti organizaciniais duomenimis ir atrasti naujų komercinių modelių.

SSC ir vietos partneriai taip pat dalyvauja „Tech City“, „UK’s Tech Cluster Alliance“, „Cisco’s National Virtual Incubator“ ir „Sunderland’s

Work Discovery“ iniciatyvose, kurias įgyvendinant jaunuoliai informuojami apie mokymosi ir karjeros galimybes.

Kurdama ryšius ir partnerystes su kitomis organizacijomis, SSC rėmėsi savo pasiekimais ir sukūrė ilgalaikę regiono programinės įrangos sektoriaus viziją. Dabar dėmesys sutelktas į pagrindinių privalumų vystymą, naujų galimybių kūrimą ir tarptautinės prekybos ryšių stiprinimą, kartu šalinant kliūtis novatoriško programinės įrangos verslo augimui.

Bendra vertė:
17 440 107 EUR
ES įnašas:
8 713 330 EUR

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
www.sunderlandsoftwarecity.com

▶ EUROPOS TERITORINIS BENDRADARBIAVIMAS: LATVIJA IR LIETUVA

▶ **BENDROS PASTANGOS
KOVOJANT SU EKOLOGINĖMIS
NELAIMĖMIS**

Latvija ir Lietuva subūrė tarpvalstybinę gelbėjimo komandą ir sukūrė išankstinio perspėjimo sistemą, padėsiančią kovoti su galimomis ekologinėmis nelaimėmis Lielupės baseino teritorijoje. Šiai teritorijai nuolatinę grėsmę kelia geležinkeliu, keliais ir naftos vamzdiniais gabenamos cheminės medžiagos ir naftos produktai.

Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) paramą gavusio projekto „Lielupe ECO“ metu gelbėjimo komanda buvo aprūpinta naujausia įranga, kad galėtų greitai užkirsti kelią aplinkos taršai ir ją pašalinti įvykus nelaimei. Komandą sudaro specialistai iš regiono savivaldybių ir Jelgavos (Latvija) bei pasienio teritorijoje esančių Šiaulių ir Panevėžio apskričių priešgaisrinių gelbėjimo valdybų. Visi komandos nariai dalyvauja reguliariuose mokymuose, kurių metu derinami civilinės gynybos planai.

Projekto metu sukurta internetu ir tekstiniais pranešimais grįsta išankstinio perspėjimo sistema padeda komandai greitai ir efektyviai atvykti į vietą. Procedūra pirmiausia buvo išbandyta Jelgavos mieste, kuris nuolat susiduria su labai didele potvynių rizika, o vėliau įgyvendinta ir kituose regiono miestuose.

Projektas buvo labai naudingas skubios pagalbos komandoms ir savivaldybėms abiejose sienos pusėse, nes suteikė galimybę pasidalyti žiniomis ir patirtimi. Tai padėjo projekto partneriams sustiprinti savo gebėjimus reaguoti į ekologines nelaimes.

Be to, tarpvalstybinio regiono rizikos valdymo lygį gerokai sustiprino ir tai, kad bendros gelbėjimo komandos gavo prieigą prie gausesnių išteklių nei veikdamos atskirai.

Greitas reagavimas

Per dvejus metus projekto partneriai surengė 75 seminarus, kuriuose daugiausia dėmesio skyrė ekologinių nelaimių ir atitinkamų veiksnių temai. Seminarų metu vietos gyventojai ir moksleiviai sužinojo apie projektą ir išmoko, kaip elgtis įvairių nelaimių atveju.

Projektas „Lielupe ECO“ padidino saugumą ir pagerino gyvenimo kokybę – dabar vietos gyventojai gali naudotis kokybiškesnėmis viešosiomis pagalbos paslaugomis. Be to, tai padės tarpvalstybinei bendruomenei sustiprėti ir tapti labiau integruota

Projekto vadovė Liene Rulle pažymėjo, kad projekto metu abu regionai gavo progą pasidalyti informacija, kurią priešingu atveju būtų neįmanoma arba sudėtinga gauti. Didesnė regiono rizikos valdymo paslaugų kokybė ir geresnis jų prieinamumas taps dar vienu svarbiu projekto pasiekimu.

Bendra vertė:
1 150 511 EUR
ES įnašas:
977 934 EUR

▶ **DAUGIAU INFORMACIJOS**

www.jelgava.lv/pasvaldiba/projekti/2014-gads/latvijas--lietuvai-parrobezu-sadarbibas6/ekologisko-avariju-likvidesana-un-vides-7

▶ EUROPOS TERITORINIS BENDRADARBIAVIMAS: SLOVENIJA IR KROATIJA

▶ TARPVALSTYBINĖ SAVANORIŠKA VEIKLA PADEDA KOVOTI SU SOCIALINE ATSKIRTIMI

Naujoms galimybėms savanoriškos veiklos sektoriuje kurti skirta iniciatyva tapo abipusiai naudinga sprendimu Slovėnijos-Kroatijos pasienio zonoje. Projektas „City Volunteers“ ne tik rado naujoviškų būdų, kaip paremti vietos bendruomenes, bet ir siekė padėti labiausiai skurstančioms grupėms bei mažumoms dalyvauti savanoriškoje veikloje ir taip pagerinti jų gyvenimo kokybę bei socialinę įtrauktį.

Europos regioninės plėtros fondo (ERDF) paramą gavusio projekto metu buvo teikiama profesionali ir suderinta pagalba, kad žmonės turėtų galimybę susirasti savanorišką darbą, atitinkantį jų poreikius ir siekius. Taip pat buvo dedamos pastangos siekiant padidinti savanorių švietimo standartus, ypatingą dėmesį skiriant pagalbos teikimui specialiujų poreikių turintiems žmonėms.

Pagrindinis tikslas buvo rasti naujų būdų skatinti savanorišką veiklą ir jos naudą Mariboro mieste, Podravjės regione, kaimyniniame Varaždino mieste, Varaždinskos regione (Slovėnija), ir Čakovco mieste, Medžimurjės regione (Kroatija). Projekto komanda taip pat norėjo sukurti savanoriškų organizacijų tinklą ir paremti jų darbą nuoseklia sektoriaus struktūra.

Tvirta strategija

Siekiant realizuoti savo užmojus projekto „City Volunteers“ metu įvairiais lygmenimis išnagrinėta savanoriška veikla. Projekto analizė apėmė mokslinius tyrimus, strateginį vystymą, matomumą, gebėjimų stiprinimą ir praktinės paramos savanorišką veiklą vykdančioms organizacijoms teikimo būdus.

Atlikusi išsamų vertinimą projekto komanda pradėjo rengti ir įgyvendinti bendrą tarpvalstybinę strategiją, skirtą savanorių parengimui. Taip pat gebėjimams stiprinti buvo sukurtas regioninių informacijos biurų ir bibliotekų tinklas, galintis teikti paramą savanorių grupėms. Projekto metu vyko mokymai,

skirti jaunų savanorių vadovų įgūdžių ir kompetencijų stiprinimui, parengta įvairi mokymo medžiaga.

Komanda taip pat sukūrė naujų savanoriškos veiklos formų, įskaitant korporacinę savanorišką veiklą, per kurią įmonės ir organizacijos skatinamos dalyvauti bendruomenės iniciatyvose. Siekiant užtikrinti, kad ši veikla būtų įgyvendinta tinkamai, projekto metu buvo pasirūpinta informacinių ir ryšių technologijų priemonėmis, įskaitant savanoriškos veiklos interneto svetainę. Taip pat surengta keletas renginių, skirtų parodyti savanoriškos veiklos teikiamą naudą visuomenės ir bendruomenės sanglaudai.

Nors projektas „City Volunteers“ baigėsi 2013 m., regioniniai biurai, bibliotekos ir interneto svetainė toliau veikia ir teikia galimybes savanoriams. Išlaidas dengia vietos savivaldybės. Projekto metu sukurtos ir dvi nuolatinės darbo vietos.

Bendra vertė:
614 696 EUR
ES įnašas:
522 492 EUR
(didžiausia patvirtinta suma)

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
www.city-volunteers.si/

▶ GRAIKIJA

▶ INVESTICIJOS PADEDA
GERINTI PRODUKTYVUMĄ IR
DIDINTI EKSPORTĄ

Bendra vertė:
294 183 EUR
ES įnašas:
202 885 EUR

Gavusi Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) paramą gėrimų šiaudelių gaminanti Graikijos įmonė pagerino savo gamybos procesus ir padidino eksportą.

„Matrix Pack S.A.“ jau pirmuoja savo sektoriuje. Tai yra vienintelė įmonė Europoje, kuri gamina visų rūšių gėrimų šiaudelius ir 70–75 % savo produkcijos eksportuoja į įvairias pasaulio šalis. Vis dėlto, jos gamybą ir augimą apunkina maža galutinio produkto kaina, įvairūs gamybos standartai bei griežta higienos kontrolė.

Naujausia technika

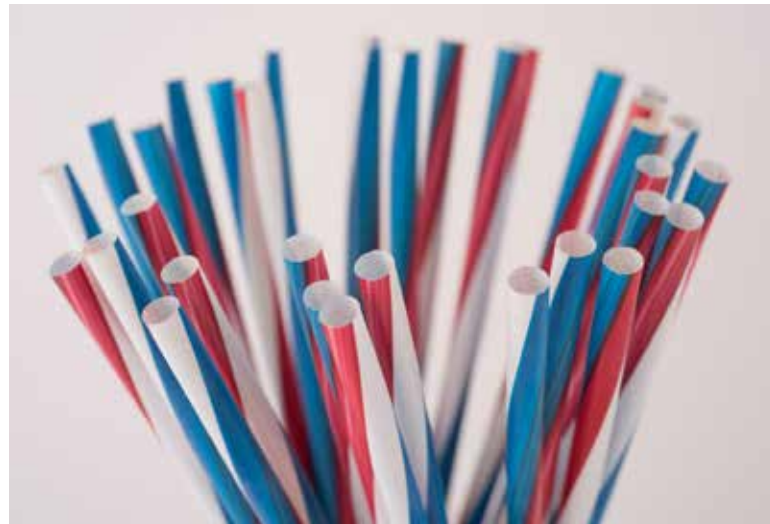
„Konkurencingumo ir verslumo veiksmų programos „Extroversion I“ tikslas buvo padidinti įmonės novatoriškus gebėjimus šiaudelių gamybos srityje ir pagerinti eksporto galimybes. Įgyvendinant projektą buvo sumokėta už tris naujus, specializuotus gamybos įrenginius, kuriais modernizuota „Matrix“ produktų gamyba ir pardavimas:

- ▶ didelio greičio gofravimo įrenginiu, sukuriančiu lanksčiąją šiaudelio dalį, automatizuotas galutinis gamybos proceso etapas. Šis įrenginys kartu su kitais dviem naujais įrenginiais padidino „Matrix“ produktyvumą 30%;
- ▶ individualaus suvyniojimo įrenginys leidžia supakuoti kiekvieną šiaudelį į plastikinę plėvelę arba popierių. Šio įrenginio pagalba taip pat galima spausdinti ant vyniojimo medžiagos, o tai patrauklu kai kuriems klientams;
- ▶ automatinis šiaudelių pakavimo įrenginys leidžia „Matrix“ pasirinkti įvairių dydžių pakuotes, kuriose telpa nuo 40 iki 250 šiaudelių. Kadangi šis įrenginys automatizuoja visą pakavimo procesą, įmonės produktyvumas šioje srityje padidėja 15–120 %, priklausomai nuo klientų pageidaujamos pakuotės.

Taip pat buvo investuota į integruotos informacijos saugyklos įrengimą ir atsekamumo valdymo sistemą.

Nauda klientams

Investicijos padėjo ne tik modernizuoti gamybą, bet ir pagerinti bendrą galutinio produkto kokybę. Tai padeda įmonei patekti į naujas rinkas ir parduoti savo produkciją aukštus reikalavimus keliantiems užsienio klientams, kaip antai prekybos centrų tinklams ir didmenininkams, kurie dažnai pageidauja specialaus ženklavimo.

Pradėjusi naudoti šiuos įrenginius „Matrix“ padidino savo eksporto bazę. 2011 m. įmonė turėjo 14 užsienio klientų, o 2014 m., pasibaigus investicijų programai, šis skaičius išaugo iki 63. 2015 m. ji toliau gerino savo eksporto rezultatus ir turėjo 88 užsienio klientus 25 šalyse.

▶ DAUGIAU INFORMACIJOS
<http://www.matrixpack.gr>

DARBOTVARKĖ

GEGUŽĖS 12–13 D.

Dubrovnikas (HR)

Pirmasis ES strategijos dėl Adrijos ir Jonijos jūrų regiono forumas

BIRŽELIO 1–2 D.

Briuselis (BE)

Pažangių regionų konferencija

BIRŽELIO 16–17 D.

Sofija (BG)

Septintoji Europos vertinimo konferencija

Orientacija į rezultatus: sanglaudos politikos veikla

SPALIO 10–13 D.

Briuselis (BE)

Europos regionų ir miestų savaitė (įskaitant „RegioStars“ ceremoniją)

Daugiau informacijos apie šiuos renginius galite rasti „Inforegio“ svetainės darbotvarkės skyriuje:

http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/newsroom/events/

LIKITE PRISIJUNGĘ

 http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Regioninės ir miestų politikos
GD bendradarbiavimo platforma

 www.flickr.com/euregional

 Registruokitės ir gaukite REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Leidinių biuras

Europos Komisija,
Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas
Ryšiai: Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Briuselis
E. paštas: regio-panorama@ec.europa.eu
Tinklaviėtė: http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/

